

ב"ה

ואביטה

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

עליה לעליצות הנפש | עמ' ב
דברים שנאמרו ב'שבעה' על השליחה מרת חנה סגל ע"ה

ברכות, סיפורים ומצוות | עמ' ה
הקלטה לסמינר בספרדית

ברית אברהם-יצחק שי' קרייף | עמ' ט
ז' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד

אמונה ובטחון (4) | עמ' יז
שיעור לבנות תיכון יעלת חן

קבלת פנים אלחנן-אריה ופיגא-ברכה שי' יודייקין | עמ' כח
ט' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד

קבלת פנים צבי-יהודה וחן שי' איצקוביץ | עמ' לג
י' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד

רמ"ח אותיות צג, צה-צז | עמ' מ
שבת קדש פרשת בלק, י"ד תמוז ע"ז - כפר חב"ד

דבר יום ביומו - פרשת וירא | עמ' מז

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	כ	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
פ	ת	ו	ר	ת	ד

יוצא לאור לקראת שבת פרשת וירא תשע"ח

לקבלת השיעורים: itiel@pnimi.org
לקבלת סרטוני הוואצאפ: 0507951105

ט' מרחשון ע"ה - ראשון לציון עליה לעליצות הנפש

דברים שנאמרו ב'שבעה' על השליחה מרת חנה סגל ע"ה

ארבע בבות – עליה ל"עלץ לבי בהוי"א

[האח"כ רמ"מ הענדל שי': לפני ההסתלקות למדו את השיחה של הרבי על בטחון, היא היתה מאד חזקה בבטחון. איך יכול לקרות כזה דבר אחרי כזה בטחון?]

שירת חנה (שמה של השליחה ע"ה) מתחילה "עלץ לבי בהוי"א רמה קרני בהוי"א". יש מכתב של הרבי הקודם שנדפס ב"התמים" (חלקו מצוטט גם בהקדמה לספר הניגונים²) בו הוא מסביר את

---

¹ נרשם למחרת על ידי איתאל גלעדי (מפי הרב). לא מוגה.
² וז"ל (התוכן – לא בדיוק הלשון – מובא בפנים בלשה"ק):

דעם רבי'ס ניגון איז מכוון נגד ד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשי'. יעדער פאל פון די פיער פאלען אין דעם ניגון איז מכוון נגד אַ באזונדער עולם פון די ד' עולמות. די ד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשי' זיינען מכוון נגד די ד' אותיות פון שם הוי"א... די ד' אותיות פון שם הוי"א זיינען מאיר אין די פיער חלוקי דרגות: נפש, רוח, נשמה, חי, וועלכע זיינען פאַראַן אין דער נשמה ביי יעדער בן און בת ישראל...

דעם ניגון האָט דער רבי מייסד געוון אין אַ סדר פון עליות מלמטה למעלה, אָט ווי דער סדר פון תפלה איז, ברוך שאמר, פסוקי דזמרה, ברכות ק"ש, קריאת שמע, שמונה עשרה, וואָס דאָס איז דאָך דער סדר פון ארבע עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשי' מלמטה למעלה.

בכלל איז, אז די אַלע פיר פעהל פון דעם ניגון, איז יעדער פאָהל פועל'ט אַ פעולה פרטית, אי בדרך פנימי, אי בדרך מקיף.

דער ערשטער פאָהל, פועל'ט אַ העתקה און אַ העמקה.

דער אָנהויב פון דעם ניגון מאַכט אַ הזוה. ער גיט אַ ריר פון אַרמ, אַז מ'זאָל אַרויס פון דער חולין'דיקער

סביבה... און דער המשך פון דעם ערשטן פאהל פועל'ט אַ העמקה, אַז מ'זאָל זיך פאַרטראַכטען אויף וואָס באַדאַרף מען איהם און וואָס איז די כוונה פון זיין מציאות בעולם.

דער צווייטער פאָהל פון דעם ניגון האָט אַ שייכות צו דעם ערשטען פאָהל אין דעם, וואָס אין די התחלה פון דעם פאהל הערט זיך אַ מרירות טעם און באַלד הויבט זיך אָן דער המשך פון דעם פאָהל מיט האַפּענונג און עלי' תנועות.

די מרירות תנועה און די האַפּענונג און עלי' תנועות, איז אַ פועל יוצא פון דער הזוה און העמקה וואָס איז אין דעם ערשטען פאָל...

דער דריטער פאָל איז פועל אַ רוממות הנפש, הגם דער דריטער פאָל קומט דאָך נאָך דעם צווייטען פאָל און אין דעם פאָל הערט זיך דער טעם המרירות בתוקף, מכל מקום איז אין דריטען פאָל דער עיקר ההרגש – רוממות און השתפכות הנפש.

דער פערטער פאָל פון דעם ניגון איז מכוון נגד עולם האצילות, וואָס דאָס איז די העכסטע מדרגה אין דעם שיעור קומה פון די ד' עולמות, עשי', יצירה, בריאה, אצילות.

דער פערטער פאָל, הגם אין סדר והדרגה מלמטה למעלה, קומט ער נאָך דעם דריטען פאָל, אָבער באַמת איז דער פערטער פאָל מובדל בעצם מהותו פון דעם דריטען פאָל.

די הבדלת ערך המעלה פון דעם פערטען פאָל אויף דעם דריטען פאָל, זעהט מען דאָס אין דער פעולה פרטית, וואָס דער פערטער פאָל איז פועל.

די פעולה פרטית פון דעם פערטען פאָל איז די עליצות הנפש, דאָס איז ניט דער ענין פון רוממות הנפש, נאָר עליצות הנפש...

היו בעבר שיעורים על המבנה הזה³, שמסביר הרבי הקודם שהוא מהנושאים הכי יסודיים בתורת החסידות ובעבודת החסידות. עליצות הנפש היא האצילות, למעלה מרוממות הנפש. היה אפשר לחשוב שרוממות הנפש היא הכי נשגבה, אך היא רק עולם הבריאה ואילו עולם האצילות, עולם האחדות עם הוי', הוא עליצות הנפש (רוממות הנפש מביאה לידי השתפכות הנפש כנ"ל, "שפכי כמים לבך נכח פני ה'", אין כאן עדיין אחדות אמיתית עם ה', משא"כ עליצות הנפש, בזה אין עוד ביטוי כלפי ה' אלא עצם העליצות באחדות עם ה' ממש).

המדרגות שלמעלה מהבטחון

מסתמא כאשר הרביים קבלו את הנשמה של חנה ע"ה למעלה שרו את ארבע בבות. [הרב סגל (הבעל): מאז שהיא נסעה לחו"ל לטיפולים היא הרבתה לנגן ארבע בבות!] בכל אופן, בנוגע למה ששאלו – רואים כאן שבטחון (תקוה טובה) הוא תיקון היש של עולם היצירה, אבל יש למעלה ממנו. עולם היצירה הוא הכי גבוה ב"והנגלה", אבל למעלה ממנו יש "הנסתרת", כמו שכתוב בתניא שעל הנסתרות נאמר "אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו", עלמא דאתכסיא.

מה שיוצא מעלמא דאתכסיא (וההתקשרות לה' בעלמא דאתכסיא) הוא מעל עבודת הבטחון של האדם בעולם היצירה (הדרגה הכי גבוהה בעלמא דאתגליא). רוממות הנפש, וכל שכן עליצות הנפש, גבוהות מבטחון – משהו אחר לגמרי, באין ערוך. אחרי מדת הבטחון שלה היא הגיעה לרוממות הנפש, ברגעים האחרונים, והמעבר מעלמא דין לעלמא דקשוט הוא כבר עליצות הנפש. כך היא הגיעה לחיק רבותינו נשיאנו, להצטרף אליהם לזעקת "עד מתי?!"

"רמה קרני בהוי'" קאי על הפעולה של שמואל (משיחת דוד בקרן) אבל "עלץ לבי בהוי'" קאי על העצם של חנה (גילוי עצם הנשמה של חנה

מבנה הניגון של אדמו"ר הזקן, ארבע בבות, איך הן כנגד ארבעת העולמות אבי"ע מלמטה למעלה ומהן בעבודת ה' הפנימית:

הבבא הראשונה – תיקון עולם העשייה של האדם – היא הזוהר עצמית (העתקה בנפש, לצאת ממקומו הראשון, שבסוף מגיעה להעמקה בתכלית כוונת בריאתו ותפקידו בעולם, כמבואר שם), צריך זעזוע כדי לעורר ולהזיז את האדם מהמקום הראשון בו הוא נמצא, שרחוק מה', למקום יותר קרוב, יותר מודע לנוכחות ה' בחייו (וכמו אצל משה רבינו בראשית התגלות ה' אליו בסנה שאמר "אסרה נא ואראה גו'" ופירש"י: "אסורה מכאן להתקרב שם").

עולם היצירה, הבבא השניה, הוא התחזקות בבטחון בה' (מתוך מרירות בנפש להגיע לתקוה טובה כמבואר שם. כמ"א מבואר בדא"ח שתכלית התקוה, כאשר אין שום סבה טבעית שאפשר לתלות בה את התקוה, היא הבטחון הגמור בה' ורב טובו, שיתגלה לנו ב"טוב הנראה והנגלה" (לנ)).

עולם הבריאה, הבבא השלישית, הוא חווית רוממות הנפש (המביאה לידי השתפכות הנפש, כמבואר שם).

לבבא הרביעית, עליה חוזרים הרבה פעמים, הוא קורא "עליצות הנפש". חוזרים על הבבא הרביעית, שמצד עצמה מובדלת לגמרי מהבבא השלישית (כמבואר שם), אך בכל זאת חוזרת ומתחברת עם הבבא השלישית (בסוד "תרין ריעין כו'", י-ה שבשם, אצילות ובריאה).

ברור אם כן מאיפה הוא לוקח את הלשוניות של הבריאה והאצילות – הם הלשוניות של תחלת שירת חנה, "עלץ לבי בהוי" רמה קרני בהוי"!" היא מתחילה מהאצילות, "עלץ לבי בהוי" – אצילות ועליצות גם לשון נופל על לשון – וממשיכה ל"רמה קרני", רוממות הנפש.

³ ראה התוועדות י"ט כסלו (מוצאי כ' כסלו) ע"ו.

ואביטה

כנ"ל (בשעת הישועה נמשכת שמחה מלמעלה, סוד "אף עשיתיו", לרבות את הארת האצילות, עליצות הנפש, במקום העשיה דווקא. ולפי תוקף ההזזה העצמית בתחלה כך עוצמת העליצות בסוף כאשר "נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן").

שוב, הפסוק כולל ארבע מדרגות כנגד אבי"ע: "עלץ לבי בהוי", רמה קרני בהוי, רחב פי על אויבי, כי שמחתי בישועתך".

בלידתה את שמואל) – שמחה-עליצות עילאית ואצילית על ה"דור ישרים יבורך" שזכתה להעמיד. בלויה ראיתי את המבנה הענק של 770 שהשלוחים, חנה ובעלה שי', כמעט סיימו. כל הפעולות של השליחה ע"ה הן בבחינת "רמה קרני", אבל גילוי העצם שלה – שקשור גם לעצם של הילדים שלה (וגם להיותה קשורה בעצם למשלח שלה, לרבי, בבחינת "שלוחו של אדם כמותו ממש") – הוא "עלץ לבי בהוי", עליצות הנפש.

אם חוזרים להתחלה אפשר לתאר את כל התהליך: ברגע ששומעים כזה דבר, שאדם חולה – מיד פועל הזזה עצמית, שהיא כבר תיקון עולם העשיה, הבבא הראשונה של ארבע כבות, שהאדם מזדעזע. אחר כך העבודה היא תקוה ובטחון. כל התהליך של הנגלה הוא הזזה עצמית ובטחון. אחר כך, ממד הנסתר הוא רוממות הנפש ועליצות הנפש – "עלץ לבי בהוי" רמה קרני בהוי". "עלץ לבי" – הלב דווקא – היינו כהסבר הרבי הרש"ב נ"ע שהיחידה שבנפש שורה ומתגלה בנקודה הפנימית של הלב דווקא.

ארבע המדרגות בשירת חנה

בפסוק הראשון גופא שאומרת חנה בשירתה יש ארבע מדרגות, ואם שתי הראשונות הן אצילות ובריאה צריך לומר שהבאות הן יצירה ועשיה. שתי הבאות הן "רחב פי על אויבי, כי שמחתי בישועתך".

"רחב פי על אויבי" היינו תחושת בטחון – העימות, מלחמת היצרים, הוא בעולם יצירה, שחציו טוב (יצר טוב) וחציו רע (יצר הרע), ובו יש הדמיון של שתי רשויות (כמבואר בדא"ח). עיקר הבטחון ("בטחות", "כליות יועצות", נצח והוד, שם צבאות) הוא כאשר יוצאים לקרב.

הישועה של ה' היא דווקא בעולם העשיה (בשניהם יש אותיות **שע-שע**). ישועה לשון פניה, כמו "ישע הוי' אל הבל ואל מנחתו", והיא נמשכת מלמעלה על ידי פנית האדם כולו להשי"ת מלמטה, תוך כדי חווית זעזוע פנימי והזזה עצמית

ב' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד ברכות, סיפורים ומצוות

הקלטה לסמינר בספרדית

שלום⁷ לכל הידידים שלנו בדרום אמריקה.

שלשת החלקים כנגד האבות

אנחנו יודעים שיש שלשה אבות – אברהם אבינו, יצחק אבינו ויעקב אבינו. בכחות העליונים, הספירות בהן ה' ברא את העולם, הם החסד, הגבורה והתפארת, שבפנימיות הם אהבת ה', יראת ה' ורחמים. ענינה של ספירת התפארת הוא לעורר רחמים רבים, וגם לעשות שה' יתפאר בנו, במעשים הטובים שלנו. התורה מתחלקת לברכות, סיפורים ומצוות כנגד האבות:

על אברהם אבינו כתוב, בתחלת פרשת לך לך, פרשת השבוע, "והיה ברכה" – "כל הברכות מסורות לך". כלומר, כל חלק הברכות של התורה הוא שפע של טוב שה' משפיע לעולם, הרי ש"טבע הטוב להיטיב", ה' הוא עצם הטוב.

הסיפורים של התורה – בדרך כלל הסיפורים הם סיפורי מתח, וכל הסיפורים של התורה – משקפים את הגבורה של ה', את הצמצום. כמובן, זה הכי מענין – ילדים הכי אוהבים ומתענינים בסיפורים כאלה, כמו שמספרים סיפורים של גיבורים שהכי מענינים ומושכים. הסיפורים הם יצחק אבינו, הגבורות. שרה אמנו אמרה בלידת יצחק "יצחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי", כאשר הפשט הוא שכולם יספרו את סיפור הלידה הנסי. יש כל מיני סיפורים – עצובים, שמחים וכו' – והעיקר הוא סיפורים מצחיקים. יצחק, מלשון צחוק, הוא גם לשון שחוק ומשחק (כמו שהוא נקרא לעתים בתנ"ך, ישחק⁷) – סיפורי התורה הם

שלשת חלקי התורה – ברכות, סיפורים ומצוות

התורה שלנו מחולקת לשלשה חלקים: יש את המצוות של התורה, יש בתורה תריג מצוות (לחסידי אומות העולם יש שבע מצוות, אבל כללות המצוות הן תריג).

יש את הסיפורים של התורה, סיפורי האבות, סיפורי יציאת מצרים וסיפורי ההליכה שלנו במדבר – יש הרבה מאד סיפורים.

יש חלק שלישי של התורה, הרבה פסוקים שהם הברכות – ה' מבטיח שאם נקיים את מצות התורה הוא יברך אותנו, בגשמיות, "אם בחקתי תלכו... ונתתי גשמיכם בעתם", הרבה ברכות בגשמיות. בחסידות אנחנו לומדים שאפילו ההיפך מהברכות, מה שנקרא קללות, שאם לא הולכים בדרך ה' מגיע דברים לא טובים, בפנימיות, אם יודעים לקרוא את זה נכון ולהבין את התוכן באמת, הן גם ברכות, זה רק בא מעלמא דאתכסיא. כלומר, כל ההבטחות שיש בתורה זה שפע של ברכה שה' נותן לנו דרך התורה. גם בפשט, כל ענין השכר והעונש הוא על מנת שהשכר הטוב יהיה מתוך עבודת ובחירת האדם ולא "נהמא דכיסופא", משום ש"טבע הטוב להיטיב באמת", וממילא גם השכר וגם העונש הם חלק מחסד ה'.

אם כן, הכלל הוא שהתורה מחולקת לשלשה חלקים. נאמר בסדר הפוך ממה שאמרנו קודם: ברכות, סיפורים, מצוות. כמובן שיש יחסי גומלין בין החלקים האלה, הברכות הסיפורים והמצוות.

ה ירמיה לג, כו; עמוס ז, ט; שם פסוק טז; תהלים קה, ט.

ד נרשם על ידי איתאל גלעדי. לא מוגה.

ואביטה

סיפורי התורה – מקור חיבור התורה והמדע

כשלומדים תורה לעומק מנסים לחבר בין התורה למדע. דבר חשוב ביותר, משימה ויעוד דווקא של הדור שלנו. ככל שהדור מתקדם יש עוד כלים של המדע ויש הפריה הדדית בין המדע והתורה.

בין שלשת החלקים של התורה – הברכות, הסיפורים והמצוות – החלק שממנו אפשר ללמוד בעיקר קשרים בין הקדש-התורה לחולין-המדע-העולם, חוקי הטבע בהם ה' ברא את העולם (הרי ה' ברא את העולם בשם **אלהים** בגימטריא **הטבע**), ובעצם הפרשה הראשונה של התורה היא בראשית, מעשה בראשית. איזה חלק זה, ברכות, סיפורים או מצוות? זהו סיפור, ודווקא בו טמונים עיקר הסודות של חיבור התורה והמדע.

אז כל המשימה הקדושה של דורנו, לחבר בין התורה למציאות – כי הכל ה' אחד – נמצאת במיוחד בחלק של יצחק אבינו, בסיפורים, במעשה בראשית, "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ".

ברכות – מקור הבריאות

מה לגבי הברכות? אנשים מחפשים בריאות, דרך חיים, גם בגשמיות וגם ברוחניות, בריאות הגוף ובריאות הנפש. איפה אפשר ללמוד על הכללים של הבריאות הנכונה? דווקא כשקוראים ומתבוננים לעומק בברכות של התורה.

אחד הפסוקים הכי מרכזיים בתורה של ברכות הוא "ועבדתם את הוי' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך". צריך לעבוד את ה', ואם אנחנו נעבוד את ה' כמו שצריך ה' יברך את הלחם ואת המים. כמוכן אדם גם צריך לדעת איך לאכול נכון, אבל העיקר שאיך שלא יאכל – הלחם, שכולל את כל המאכלים, והמים, שכולל את כל המשקאות – שה' יברך זאת. מתי ה' מברך? כשעובדים אותו.

חז"ל אומרים ש"עבודה שבלב זו תפלה". לפני שאוכלים מברכים על האוכל – כדי לזכות

משחקים, כפי שאומרת התורה על עצמה "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשעים יום יום משחקת לפניו בכל עת ובכל כח העתים המשתנות, כאשר כל עת היא 'סיפור' בפני עצמו והכל הוא משחק". משחקת בתבל ארצו ושעשעי את בני אדם".

אבל המצוות, שלכאורה הן תכלית התורה – "תורה לשון הוראה", מלמדת אותנו מה לעשות בחיים, איך להתקשר לה' במעשים היום-יומיים בעולם הזה – הן יעקב אבינו, התפארת. יעקב אבינו אמר "עם לבן גרתי" ו-**תריג** מצוות שמרתי, הייתי רחוק בחו"ל ובכל זאת שמרתי כל **תריג** המצוות. מכאן לומדים שיעקב אבינו הוא סוד **תריג** מצוות התורה (ועוד רמז: יעקב במילוי המילוי – **יוד וו דלת עין יוד נון קוף וו פא בית יוד תו** = **תריג תריג תריג**).

הברכות-אברהם הם הימין, הסיפורים-יצחק הם שמאל והמצוות הן האמצע, התפארת, יעקב.

ו משלי ח, ל-לא. שני הפסוקים מתארים שתי דרגות של משחק בתורה – משחק עליון לפני ה' ("משחקת לפניו בכל עת") ומשחק תחתון בארץ ("משחקת בתבל ארצו"). ידוע שבעוד אצל אברהם ויעקב יש תופעה של כפל השמות – "אברהם אברהם" ו"יעקב יעקב" (עם "פסיק טעמא בגוויהו") – הרי שיצחק הוא אחד ושמו לא נכפל. לכאורה, שתי מדרגות המשחק הן מעין כפל השם יצחק, אלא שבאמת כל סיפור מסיפורי התורה 'מספר למטה ומכוון למעלה', כמעין משל ונמשל, כאשר באמת המשחק-הסיפור-המשל התחתון הוא אחד ממש עם המשחק-הסיפור הנמשל העליון (כאשר עצם היכולת לדבר למטה ולרמוז למעלה היא-היא המשחק הקדוש). לכן מסביר אדמו"ר הזקן (בקונטרס אחרון בתניא) שחכמה סתימאה עצמה גנוזה דווקא בסיפורים ומעשיות שבתורה.

[בכלל, יש חיבור מיוחד בין הסיפורים והברכות – התכללות החסד והגבורה – שהרי רוב הסיפורים מכילים ברכות שאנשים נתברכו על מעשיהם הטובים, כדוגמת "והוי" ברך את אברהם בכל", או קללות (היפך-הטוב, שגם הוא טוב בעומק) שאנשים התקללו על מעשיהם הרעים. אם כן, כל הנביאים הראשונים הם בעצם חבור של חסד וגבורה – סיפורים של עשיות טובות שגררו ברכה ועשיות לא טובות שגררו את הפכה. בנ"ך – שהב"ח הקפיד שהוא יהיה חלק בפני עצמו בחינוך (מה שלא היה מקובל גם בזמנו) – אין מצוות, כולו רק חסד וגבורה, שתי הידים, ללא "גופי תורה". אכן, הברכות מופיעות גם בחלק המצוות – כשכר טוב על קיומן – משום שהחסד הוא "יומא דאזיל עם כולהו יומין" (בסוד "יומם יצוה הוי' חסדו"), המדה המלווה את כל המדות.¹]

רמזי שלשת חלקי התורה

אחרי כל החלק העיוני, מה שהסברנו עכשיו לגבי הברכות, הסיפורים והמצוות, אפשר לעשות כמה רמזים יפים:

על חיבור הימין והשמאל, אברהם ויצחק, כתוב "אלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד בן יצחק", חיבור בין החסד והגבורה, אהבה ויראה (ובאהבה עצמה, בין אהבה כמים ואהבה כאש).

לכן כשמחברים ברכות-ספורים מקבלים מספר מושלם, רבוע, ולא סתם רבוע אלא לב ברבוע, שהוא 2 בחזקת 10 (לב הוא 2 בחזקת 5), מספר שמופיע בהרבה הקשרים חשובים בתורה.

אם מחברים גם מצות עולה הכל 1560, כפולה של שם הוי' – 60 פעמים הוי'. 60 הוא כלי, וכשמחברים את ה-כלי לשם הוי' מקבלים את החשבון של אלהים – זה הקשר בין זה לבין

לברכות ה' צריך שקודם אנחנו נברך. בתורה שבעל פה, המסכת הראשונה היא מסכת ברכות, זו ראשית העבודה. אברהם אבינו למד את אורחיו לברך את ה', הבורא יתברך, על המזון שהוא נתן להם. אך חוץ מהברכה על האוכל צריך להתפלל לפני האכילה, שהאוכל יהיה לבריאות ושעם האוכל הזה אוכל להתפלל – מתפלל שאוכל לקיים "ועבדתם את הוי' אלהיכם" ואז יש ברכה, "וברך את לחמך ואת מימך והסרותי מחלה מקרבך", וכמו שהרמב"ם כותב, כשאדם בריא בגוף וגם בנפש הוא יכול לעבוד את ה' כמו שצריך, בשמחה ובטוב לבב, הוא יכול להתבונן בעומק וממש להבין ולהפנים את האור האלקי, תכלית היעוד של כל האנושות, "כי מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים", כמו שהרמב"ם מסיים את החיבור שלו.

אם כן, כל מה שקשור לבריאות שייך לחלק הברכות של התורה. נשים לב ש-ברכה מתחיל בר (שפירושו מזון), כמו בריאות. יש לזה רמז בתחלת התורה, "בראשית ברא" – התורה מתחילה עם סיפור, שם יש תורה ומדע, אבל התורה מתחילה ב-ב גדולה ואחר כך ר, ברכה, כי לפני הסיפור צריך להיות לפחות רמז לחסד, "עולם חסד יבנה", הברכות שהן אברהם אבינו, כמו שכתוב בהמשך "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", אותיות באברהם, הברכה והבריאות.

קו העבודה – חבור הברכות והסיפורים

אז יש לנו את הברכה, שהיא עצם הבריאה, ויש את סיפורי התורה שהם התורה והמדע, החל מבריאת שמים וארץ. ויש את התכל'ס, את העבודה של ה' – "עבדו את הוי' ביראה" ו"עבדו את הוי' בשמחה". היות שהעבודה היא הקו האמצעי היא מחברת את שני הקוים – בזכות המצוות יהודי מקבל את הברכה ובזכות המצוות יהודי מקבל את המוחין, את ההבנה העמוקה, כדי לראות את החיבור והאחדות בין התורה והמדע.

ז ורמז: אברהם, אברהם-יצחק, אברהם-יעקב עולה חשמל-חשמל-חשמל – סוד החשמל הוא ממוצע שלשת האבות.

ואביטה

שלעתיד, בדורנו, כל אומות העולם יכירו באחדות ה' וכולם יאמרו יחד "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד". "הוי' אלהינו הוי' אחד" כפול אחד-רומז לתכלית התורה, שיש בה ברכות-ספורים-מצות, שהם כל הבריאות וכל הקשר בין התורה והמדע וכל הגילוי של רצון ה', עיקר התכלית הוא הרצון של ה', מה ה' רוצה מאתנו בעולם, שזה לשמור את המצוות שלו, לטובתנו כמובן, הכל רמוז במספר הזה של תורה-ברכות-ספורים-מצות.

הסיפורים, "בראשית ברא אלהים", אבל שם הוי' בפני עצמו הוא מקור הברכה, "ועבדתם את הוי' – וברך את לחמך ואת מימך".
 אם נחבר לשלשתם את המלה **תורה** עצמה – שביחס למדות היא הדעת שכוללת את כל המדות – שגם **תורה** היא כפולת 13, צריך לקיים את כל המכלול, כל התורה שהיא כל החלקים, נקבל 2171 – כמובן כפולת 13, 13 פעמים 167, **אחד** כפול "הוי' אלהינו הוי' אחד". "הוי' אלהינו" בעולם הזה, דווקא לעם היהודי, אבל "הוי' אחד" הוא – כמו שרש"י מסביר – "והיה הוי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד",

ז' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד ברית אברהם-יצחק שי' קרייף

שנקרא בשבוע הבא (כאשר יצחק היה בן גדל שנים).

א. אברהם ויצחק בברית מילה

מזל^ח טוב, לחיים לחיים, שתזכו לגדל את אברהם יצחק שי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים. מזל טוב לכל בני המשפחה, שנזכה לגאולה השלמה תיכף ומיד ממש.

יחוד-עקדת אברהם ויצחק

נאמר כמה מלים לכבוד הברית ולכבוד הרך הנימול ושמו אברהם יצחק, שני אבותינו הראשונים. כתוב "ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", ואחד הפירושים שרש"י מביא שצר את קלסתר פניו דומים לאברהם, שכולם יעידו ש"אברהם הוליד את יצחק", שהיו מרננים שהוא מבית אבימלך.

יש מפרשים שלא היה כך בתחלת ימיו, אלא שנעשה נס באמצע ימיו שנעשה דומה לאביו, כי אם היה כך מלידתו היו מרננים ששרה חשבה על אברהם כאשר ח"ו היתה עם אבימלך וזה משפיע על צורת הולד – כך כותב אחד האחרונים – ולכן הנס הוא שבאמצע ימיו קבל את פניו של אביו.

מכאן אפשר ללמוד שבתחלה הוא היה 'עצמי' – כך הביטוי חסידות – שהרי יש לו מדה עצמית, מדת היראה, ההיפך-המשלים של אברהם אבינו, מדת האהבה. אבל אחר כך ראו, כאשר גדל מקטנות לגדלות, שיראת יצחק היא אחת ממש עם מדת האהבה של אביו. כמו שכתוב – מובא ומבואר בתניא – "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך", שאצל מי שבבחינת יצחק ("יראיך") יש "רב טובך" אין סוף – הטוב הוא מדת אברהם, מדת האהבה והחסד – רק שהיא בעולם ("צפנת") ובגדלות היא מתגלה. בכל אופן, יש כאן יחוד מדות אברהם ויצחק – סוד עקדת יצחק

אברהם ויצחק – עומק ראשית ועומק אחרית

כתוב שלעתיד לבוא יאמרו דווקא ליצחק "כי אתה אבינו". כעת, בזמן הזה, "תשורי מראש אמנה", אברהם הוא ראש כל המאמינים – בפרשה שלנו מופיעה האמונה הראשונה בתורה, "והאמן [אותיות אמונה] בהוי' ויחשבה לו צדקה", זהו היסוד והבסיס שלנו.

יש מושג בקבלה "עומק ראשית" ו"עומק אחרית" (וצריך להיות "מגיד מראשית אחרית", להמשיך ולחבר בין הראשית לאחרית – זוהי עיקר העבודה שלנו בעלמא דין, בהוה, המחבר בין הראשית לאחרית) – הראשית והיסוד שלנו הם האמונה, מדת אברהם, והתכלית, האחרית, היא מדת יצחק, הצחוק אליו נזכה בשלמות לעתיד לבוא ("צחק עשה לי אלהים", על ידי התגלות תכלית הכוונה של שם אלהים, סוד הצמצום כו', כמבואר בדא"ח), ולכן על יצחק דווקא נאמר לעתיד "כי אתה אבינו".

רמזי יחוד אהבה-אמונה יראה-צחק

לדוגמה, את הבעל שם טוב מכירים כאוהב – אוהב ה', אוהב ישראל – אבל כתוב בספרים שהמדה שהצטיין בה, שלא היה עד אליו וכך ולא

ט "כי אתה אבינו" עולה שרה – שרה היא האומרת "צחק עשה לי אלהים", היא סוד ה"מגיד", שעולה ג"פ חוה, הכח הממשיך מ"ראשית", אברהם, ל"אחרית", יצחק. נמצא שאברהם-שרה-יצחק הם סוד ראשית-מגיד-אחרית = ג"פ תענוג, חיה ברבוע, ראה לקמן, וביחד עם אברהם-שרה-יצחק, אל ברבוע כנודע, עולה יעקב פעמים דוד, ודוק.

ח נרשם על ידי איתאל גלעדי. לא מוגה.

ואביטה

גבי **תענוג**, 23 ברבוע – הכל **חיה-חדוה**). יחד עם שפע הרבועים, גם שני זוגות המספרים העיקריים בתורה – 13-7 ו-37-23 – רמוזים ביחוד המדות של שני אבותינו הראשונים, אברהם ויצחק, שם הרך הנימול.

שמונה – בסיס אברהם ויצחק

ברית מילה שייכת למספר שמונה, שמונה ימים, "וביום השמיני ימול בשר ערלתו", וכתוב בספרים ששייך לשני האבות הראשונים – אברהם שקבל את המצוה מאת ה', ויצחק שהוא הראשון שנימול לשמונה, שלכן אמרו חז"ל ש-**יצחק** היינו י נסיונות אביו (שבזכותם זכה לו), **צ** שנות אמו כשנולד, **ח** הימים להם נימול ו-**ק** שנות אביו כשנולד. כל אות בשמו שייכת לקשר שלו להוריו ולמה שאביו מל אותו לשמונה ימים, כמו שאמרנו בברכות "אשר קדש ידיד מבטן וחק בשארו שם". בכל אופן, לא כתוב בפירוש השם יצחק אלא ברמז – עליו אומרים "אשר קדש ידיד מבטן" – אבל אברהם אבינו מופיע בפירוש בברכת האבא. מיד אחרי שהמוהל מברך "על המילה" האבא מברך "להכניסו בכריתו של אברהם אבינו"¹ – הברית נקראת על שם אברהם אבינו.

יש שני צדיקים שבאים לכל ברית: אחד הוא אליהו הנביא – המוהל אומר "זה הכסא של אליהו הנביא זכור לטוב... אליהו מלאך הברית הרי שלך לפניך עמוד על ימיני וסמכני". למה הוא

יהיה עד משיח, היא מדת היראה. זהו שילוב של מדות אברהם ויצחק.

נמצא שאברהם הוא אהבה-אמונה ויצחק הוא יראה-צחק ("פחד יצחק"), הפחד של יצחק עתיד לצחוק, כמבואר אצלנו באריכות במ"א). ורמז נאה: **אהבה-אמונה** (אברהם) **יראה-צחק** (יצחק) = **תענוג** (**חיה-חדוה** ברבוע), רמז לשרש האב והבן בפנימיות הכתר, פרצוף עתיק יומין (שכולו תענוג, תענוג פשוט בג"ר שבו ותענוג מורכב בז"ת שבו).

אהבה-אמונה יראה-צחק הן 4 מלים, 2 ברבוע, ו-16 אותיות, 4 ברבוע. נצייר את אותיות ה 4 המלים בצורת רבוע:

א	ה	ב	ה
א	ו	ו	נ
ה	י	ר	א
ה	צ	ח	ק

מתגלה שהרבוע האמצעי (אותיות **ירום**, כמו שכתוב אצל מלך המשיח, "הנה ישכיל עבדי **ירום** ונשא וגבה מאד") = 256 = 16 (מספר האותיות) ברבוע, כאשר שאר האותיות מסביב = 273, 3 פעמים 7 פעמים 13 ו-4 הפנות = 111 = 3 פעמים 37 (**גדל** כנ"ל). יש כאן שפע רבועים, המצביעים על שלמות היחוד והשילוב בין מושגים (ארבעת שרשי הרבועים: 2 4 16 23 = 45 – **חיה**, 23, היא הנקודה האמצעית של **אדם**, 45. ועוד, 2 4 16 כל אחד ברבוע = 276, 23 במשולש, וביחד עם 23 ברבוע, סכום כל ארבעת הרבועים = 805, צורת ה"בית" של 23 – **חיים נצחיים**, 23 במשולש, על

יא בנוסח שתי הברכות – "על המילה" "להכניסו בכריתו של אברהם אבינו" – יש ב-ה תבות כשם שיש ב-ה אותיות ב"על המילה", סוד חלוקת ז-הב. חשבון הגימטריא של שני הלשונות הוא 1638 שעולה הוי' פעמים שם סג (יוד הי ואו הי, אורות מרובים דתהו, סוד רקיעא תמינאה, "וביום השמיני וגו'") דהיינו ז פעמים רלד, הערך הממוצע של כל תבה, שעולה חי (אבר חי בעבודת השי"ת כפי שלמד מורנו הבעל שם טוב, צדיק חי עלמין) פעמים אחד.

י "פחד יצחק" עולה 300, 24 במשולש, סוד כד בתי דינין של יצחק אבינו, שעולה "ואלה תולדת יצחק] בן [אליהו, ראה לקמן] אברהם", שעולה אמונה-צחק, בהיות פחד יצחק] = אמונה. נמצא שהכל – גם האמונה של אברהם – נכלל ב"פחד יצחק". ר"ת אמונה-צחק 13 במשולש, ס"ת 14 במשולש, יחד 14 ברבוע כידוע הכלל בזה, אמ"ת 4 פעמים הוי' ב"ה, ממוצע כל אות, ודוק.

ב. ברית מילה – קרבן וקטרת

חג-קרבן המילה

מתי שני השמות א-ל והוי' באים יחד? יש פסוק אחד בתנ"ך, "אל הוי' ויאר לנו אסרו חג בעבתיים עד קרנות המזבח", בסוף הלל. הפסוק שהסבא הזכיר הרגע, "אנא הוי' הושיעה נא אנא הוי' הצליחה נא", וגם הפסוק שבא בהמשך, "אל הוי' וגו'", כופלים לפי המנהג. מה פשט הפסוק? היום מכירים "אסרו חג" כיום שאחרי החג, אבל הפשט הוא לקשור את הקרבן לכרעי המטה עד שמביאים אותו לעזרה "עד קרנות המזבח" – כתוב על קרבן פסח, אבל המפרשים אומרים שכל קרבן הוא בחינת חג.

גם בברית המילה יש קרבן – כסא של אליהו הוא המזבח וברכי הסנדק הם בחינת מזבח. עוד פעם, כמו העקידה – האבא מקריב את הבן שלו. מי הקריב את הבן שלו? אברהם הקריב את יצחק. זהו הקשר הכי עצמי של אברהם ויצחק בברית המילה. הקרבן נקרא חג, "אסרו חג" – זהו פשט הפסוק, קשרו את הקרבן-החג "עד קרנות המזבח".

קודם כל, זאת אומרת שהיום הזה הוא יום חג, הילד שנימול הוא-הוא חג. בחב"ד לא נוהגים לומר שהחיינו על ברית המילה, בגלל צער התינוק – יש בזה מחלוקת כידוע – אך בכל אופן בעולם כן אומרים "שהחיינו", כמו שעשו היום. כדי לתת טעם לשבח באמירת ה"שהחיינו" – הילד הזה עצמו נעשה חג, הוא יום טוב, ובכל חג אומרים שהחיינו. אפשר לומר שהחיינו על החג, על הרך הנימול זה עתה לשמונה (את "ביום הגמל את יצחק" דורשים הגמל, והרי ה ו-ח מתחלפות כנודע, נמצא ש-הג הוא חג, ביום ה-הג מלים את הבן-זכר שהוא הוא החג, העולה תמימה, כמו יצחק אבינו שבעקדה זכה להיות עולה תמימה).

בכל אופן, זהו "אסרו חג בעבתיים עד קרנות המזבח". יש רמז חשוב בפסוק שהמלה **מזבח**, בסוף הפסוק, שוה "אל הוי'" בתחלת הפסוק. שני

בא לכל ברית? "קנא קנאתי". כתוב שאחאב המלך גזר על המילה ומי שנלחם בחירוף נפש נגד גזירה זו שהיא נגד עיקר הדת הוא אליהו הנביא ולכן אחאב רצה להרוג אותו. אז הוא ברח ואמר "קנא קנאתי" – כתוב במדרש שקנאתו היתה על המילה – ולכן ה' הבטיח לו שיהיה בכל ברית מילה, להעיד שהקנאות שלו פעלה והצליחה ועם ישראל במסירות נפש מלים את הילדים שלהם. אתה תהיה נוכח להעיד על כך, ולכן "אליהו מלאך הברית עמוד על ימיני וסמכני". הצדיק השני שבא לכל ברית הוא אברהם אבינו, שהרי זו "בריתו של אברהם אבינו". תיכף נראה שאליהו קשור דווקא ליצחק, נקרא על שם **יצחק** שעולה **פינחס** ("קנאי בן קנאי") – "פינחס זה אליהו".

בכל אופן, היחוד של **אברהם ו-יצחק** הוא ששניהם מתחלקים בשמונה – את **יעקב** אי אפשר לחלק לשמונה, הוא עולה שבע פעמים **הוי'** – **יצחק** הוא ח"פ הוי' ו-**אברהם** ח"פ שם א-ל, "אל אמונה ואין עול". השם של אמונה בקבלה הוא א-ל, והיות **שאברהם** אבינו הוא עיקר האמונה – המאמין הראשון – הוא שמונה פעמים, מעל הטבע, שם א-ל. **אברהם עולה רמח** – **רמח** אברים בגוף, **רמח** מצוות עשה בתורה. **יצחק** הוא גם שמונה, ולכאורה יותר עצמי – שמונה פעמים **הוי'**, שם המיוחד, שם המפורש, שם העצם. כמה שיצחק הוא יראה, אבל שם הוי' הוא שם הרחמים. הקשר בין יצחק ליעקב וליוסף – שלשה דורות רצופים – ש-**יצחק** עולה ח"פ **הוי'**, **יעקב** ז"פ הוי' ו-**יוסף** ו"פ הוי' בסדר יורד, השרש הוא יצחק (ודווקא הוא כפולה של 8, 8 פעמים **הוי'**, מעל לטבע לגמרי, הרי גם שם הוי' בפני עצמו הוא מעל לטבע ביחס לשם **אלהים** בגימטריא **הטבע** כנודע). בכל אופן, הקשר בין **אברהם ל-יצחק** הוא הבסיס של המספר שמונה, סוד המילה – ח"פ אל וח"פ הוי'.

את כולם, לקח את כל הערלות, עשה מהם ערמה, גבעה של ערלות (כמו שכתוב אצל יהושע – "ויעש לו יהושע חרבות צרים וימל את בני ישראל אל גבעת הערלות") והשאיר אותה בשמש. היות שהוא השאיר את גבעת הערלות בשמש באו תולעים והגבעה התליעה ומתוך כך עלה ריח ניחוח מהרקבון של הערלות (רקב צירוף קרב, רקבן – קרבן), ולקב"ה היה כל כך הרבה נחת רוח מריח הערלות שבזכותה הקב"ה נשבע שאפילו אם בניו של אברהם יעברו כל עבירות שבתורה בזכות ריח הערלות ה' יתמלא רחמים וירחם עליהם. ה' מרחם עלינו וסולח לנו על כל העבירות בזכות המילה שעשה אברהם ודווקא ממה שעשה ערימה של ערלות ושם בשמש שיתליע ועלה ריח ניחוח. המדרש הזה הוא המקור לכך שהברית היא קטרת.

העלאה משלש הקליפות הטמאות

יש מהאחרונים שמקשים⁷ – או קרבן או קטרת. הפשט הוא שודאי יש את שניהם יחד – הוצאת הדם מהילד, בחיתוך ובמציצה, היא בחינת קרבן. אבל הערלה היא עוד משהו – יש מילה ויש ערלה, נדמה שהערלה היא סתם קליפה, וכל ענינה של ברית המילה היא להפטר ממנה. מה עושים בערלה? מה המנהג? מיד זורקים אותה לעפר, גם כתוב בשו"ע. היא משהו? כתוב כאן משהו נפלא, שכאשר הערלה נרקבת היא מעלה ריח ניחוח. קטרת היא יותר מקרבן.

השמות האלה הם החסד והאמונה, מדות אברהם אבינו, "חסד לאברהם" ו"והאמן בהוי'", ושם הוי' שהוא שם הרחמים. שני השמות – אברהם-יצחק – עולים יחד ח"פ מזבח.

קטרת הברית – ניחוח גבעת הערלות

יש בבית המקדש שני מזבחות: יש את מזבח החיצון, מזבח העולה, בו יש קרבנות ודם, ויש את המזבח הפנימי, מזבח הזהב, מזבח הקטרת, שם אין דם. כתוב בשו"ע, מובא ברמ"א ביורה דעה⁸, שאת הסנדק שמחזיק את התינוק על ברכיו מדמים דווקא למזבח הזהב, מזבח הקטרת. יש כוונה של קטרת. יש מהאחרונים שמקשים שפשט ברית מילה הוא שמוציאים דם מהתינוק – וגם ח"ו יכול להיות מסוכן – והפשט של המזבח הוא מזבח החיצון, קרבן, אז למה כתוב שדומה למזבח הקטרת? או שזהו קרבן או שזוהי קטרת.

הקטרת היא למעלה מקרבן ודם, "קטרת לפניך", הקטרת היא לפנים, בקדש, כמו שרשב"י אמר בזהר "בחד קטירא אתקטנא ביה אחידא ביה להיטא", קטרת לשון התקשרות לעצם. המקור לכך שברית היא קטרת שייך לסוף פרשת לך לך, ממש "לחיות עם הזמן". כתוב שם שהקב"ה צוה לאברהם אבינו למול את עצמו ואת ישמעאל בנו ואת עבדיו, ילידי בית ומקנת כסף. כתוב במדרש⁹ – סיפור מאד יפה, ומביאים אותו על השו"ע עצמו – שאברהם אבינו, אחרי שמל

יב רסה, יא.

יג בראשית רבה מז, ז:

יד ראה ערוך השלחן יו"ד רסה, לד: אך איזה דמיון הוא לקטרת? הא כקרבן דמי, מפני הדם השפוך, כמו שהבאנו בסעיף ל"א ממדרש ע"ש. אך גם בזה י"ל ע"פ המדרש סוף פ' לך לך וז"ל אמר ר' אייבו בשעה שמל אברהם וכו' העמידן גבעת ערלות וכו' והתליעו ועלה ריחן לפני הקב"ה כקטרת סמים וכו' אמר הקב"ה בשעה שבניו של זה באים לידי עבירות ולידי מעשים רעים אני נזכר להם הריח הזה ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם:

ויקח אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילידי ביתו א"ר אייבו בשעה שמל אברהם אותן ילידי ביתו העמידן גבעה ערלות וזרחה עליהם חמה והתליעו ועלה ריחן לפני הקב"ה כקטורת סמים וכעולה שהיא כליל לאישים אמר הקב"ה בשעה שיהיו בניו של זה באים לידי עבירות ולידי מעשים רעים אני נזכר להם הריח הזה ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם:

מופלא ביותר, שלא רק כברית המילה יש סגולה, אלא יש את הסגולה של הערלה עצמה.

עליה לנתהו אברהם ויצחק בזכות הקטרת

נאמר עוד משהו על צירוף השמות אברהם-יצחק לפי הקבלה: יש אברהם-יצחק-יעקב, ובמקום אחד בקבלה¹⁰ כתוב שהם כנגד עקודים-נקודים-ברודים, מושגים למי שקצת מכיר את כתבי האריז"ל.

עולם הברודים הוא עולם התיקון – יעקב אבינו הוא בעל עולם התיקון. עקודים, שמזכיר לנו את עקידת יצחק, יוצא מאור הפה דא"ק בלשון הקבלה – עדיין בגדר תהו, "אורות מרובים דתהו", אך לא נשבר. אנחנו קוראים לו תהו יציב. עולם העקודים הוא אברהם אבינו ועולם הנקודים הוא התהו שנשבר, בחינת יצחק אבינו, אבל התפקיד שלנו בעולם לתקן אותו – להמשיך את האורות המרובים דתהו בכלים דתיקון, הנוסחא המשיחית.

משיח הוא מי שלוקח את האורות המרובים דתהו ויכול להכניס אותם בכלים דתיקון. שוב, כתוב שאברהם-יצחק היינו שתי בחינות התהו, עקודים ונקודים. צריך להמשיך אותם בברודים, עולם התיקון, יעקב אבינו – אבל האורות הגדולים שלנו הם אברהם-יצחק. מגיעים לשם בעיקר בזכות הקטרת, "בחד קטירא אתקטרנא", בזכות הערלה.

ערלה-מילה

נראה משהו יפה: יש את התיקון של המילה – שאנחנו יודעים – וכעת חדשנו לפי המדרש, וממילא תרצנו את הקושיא והסברנו שיש כאן גם קרבן (על מזבח החיצון) וגם קטרת (על מזבח הפנימי). מילה וערלה. נחבר את שתי המלים יחד – **מילה ועוד ערלה (מי לה? – ער לה, ער בכור**

איזה זכות יש לערלה, לקליפה הזו שנקראת בלשון החסידות **ג** קליפות הטמאות לגמרי – הפריעה היא מקליפת נגה, אבל המילה היא מעצם הערלה שהיא **ג** קליפות הטמאות לגמרי – שהיא יכולה להעלות ריח ניחוח ולגרום שהקב"ה ישבע שמה שלא נעבור עבירות הוא מרחם וסולח לנו? מוסבר שכאשר יש איזו "עת צרה ליעקב וממנה יושע", "יענך הוי' ביום צרה", יש מנהג שאומרים את הקטרת – קטרת ממתיקה דינים. גם מובא בשו"ע מהמהרי"ל¹¹ שבשעת הברית – דבר שטוב לדעת, במיוחד לקרובים – זו עת רצון של תפלה. למה? הפסוק אומר (תהלים כ) "יענך הוי' בעת צרה" ויש תרגום יונתן – שמוכא במהרי"ל, לא מופיע בספרים שלנו – "בעת מהולתא", בעת ברית מילה. זו גם אסמכתא למה שאמרנו קודם שיש כאן איזו צרה, צער התינוק כנראה, הסבה שלפי מנהג חב"ד לא אומרים שהחיינו. בכל אופן, מכיון שיש כאן עת צרה – "יענך הוי' ביום צרה", זהו הזמן בו הקב"ה עונה. ככה מביא מהרי"ל – קשור גם לקרבן, אבל במיוחד לכך שיש סוד של הקטרת.

כתוב שסגולת הקטרת היא להעלות את הניצוץ שיש גם ב-**ג** הקליפות הטמאות לגמרי, שלא כמו קרבן של בהמה טהורה שמקליפת נוגה. הקטרת, שיותר מקודשת – בפנים, במזבח הזהב – היא שמעלה ומתקנת גם את **ג** קליפות הטמאות לגמרי. מהן **ג** קליפות הטמאות? העבירות ממש שאנו עושים, במזיד, שכתוב במדרש שאיזה עבירות שעם ישראל לא יעשה בזכות ריח הניחוח מהערלות שערם אברהם אבינו ה' יסלה וימחל, **ג** קליפות הטמאות לגמרי. שוב, יש כאן חידוש

¹⁰ זו הלכות מילה אות יג:

ביום שמקיימין בו מצות מילה אין הצבור נופלין בתחינה, שאין תחינה אלא ביום צרה, ומה שאומרים למנצח אחר תהלה משום צערא דינוקא, שהרי תירגם יהונתן יענך ה' ביום צרה (תהלים כ, א) יקבל השם צלותא ביממא דמהולתא.

ואביטה

אם אין מוהל גבר, האם אשה יכולה להיות מוהל? לפי הרי"ף והרמב"ם כן, הם פוסקים שאשה כשרה למול, אבל תוספות חולקים ואומרים שאי אפשר שאשה תמול.

מה המחלוקת? יוצא משהו דק, שיש שני דברים – להיות מהול ולהיות בן ברית. הפסוק אומר "המול ימול", שמי שמהול יכול למול מישהו אחר. הרי"ף והרמב"ם לומדים דין אשה מאותו פסוק כי "אשה כמאן דמהילא דמיא" – אין לה ערלה, אבל היא מהולה, לכן היא יכולה למול. לדעתם אשה היא מהולה בעצם, "המול ימול", לכן מותר לאשה למול – כך פוסקים הרי"ף והרמב"ם. תוספות אומרים שלא, כי צריך להיות בן ברית והיא לא בן ברית. עבד יכול למול. בכל התורה כולה דין עבד ואשה דומה, לכן אומרים האחרונים שהשיטה הזו קשה – שיוצא שעבד כשר למול כי הוא בן ברית, עבד זכר, אבל אשה אינה בן ברית. היא מהולה, אבל לא בן ברית. אם העיקר הוא להיות בן ברית, כדעת תוספות, היא לא יכולה למול. אם העיקר להיות מהול – היא כן יכולה למול.

איך אפשר להסביר את המחלוקת הזו לפי מה שדברנו קודם? ווארט מאד יפה. לכאורה, מה ההבדל בין בן-ברית למהול? אפשר לומר שמהול זו בחינת המילה עצמה – בזה אשה שייכת – אבל בן ברית הוא דווקא בזכות הערלה, מי שיש לו ערלה וכורת אותה וזורק אותה לאשפה וכך מעלה קטרת, ולאשה אין ערלה. זהו הסבר עמוק למחלוקת – לפי תוספות כדי למול אתה צריך

יהודה שהיה רע בעיני ה' בהוציאו זרע לבטלה, אך הוא-הוא שרש נשמת משיח בן דוד כנודע).

קודם נתן רמז, יש משפט מאד חשוב בקבלה וחסידות – "אין מלך בלא עם". המלך צריך עם, יש הרבה רמזים מהו העם שהמלך זקוק לו ובלעדיו לא יכול להיות מלך – וכך גם המלך העליון – מאות רמזים ב"ת עם, חוץ מהפשוט. לעניננו, עם ר"ת ערלה-מילה. המלך זקוק קודם כל לערלה, ג קליפות הטמאות, ואחר כך למילה. כשעושים את ברית המילה וזורקים את הערלה – דווקא הערלה היא הקטרת שעולה כלפי מעלה.

ערלה ועוד **מילה** עולה 390, **יה** פעמים **הוי'**. כתוב **שמילה** היא **מל-יה**, מל לשון מול – לגלות את אותיות י-ה של שם הוי'. "בטחו בהוי' עדי עד כי ביה הוי' צור עולמים" (רמז ל"חרבות צרים" של יהושע) – **יה** פעמים **הוי'** עולה **מילה-ערלה** (שוה גם **שמים**, שוה **שמן**).

אשה – מהולה (מילה) שאינה בת-ברית

(ערלה)

אם כן, זכינו עכשיו גם לקרבן וגם לקטרת, סוד הקטרת, והדבר קשור גם לחיבור השמות אברהם-יצחק, "אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח", גם המזבח החיצון ובתוכו רמזו גם המזבח הפנימי, מזבח הזהב, שדווקא שם הערלה, הקטרת.

נקשר את כל הענין לעוד משהו: יש מחלוקת בין הרי"ף והרמב"ם לתוספות אם אשה כשרה למול, המחלוקת על פי סוגיא בגמרא עבודה זרה".

יז ראה ערוך השלחן יו"ד רסה, א:

אבל רבותינו בעלי התוס' פסקו כטעם הראשון ולפ"ז אשה פסולה שאינה בת ברית וזהו שכתב רבינו הרמ"א וי"א דאשה לא תמול עכ"ל. ואפילו לדיעה זו עבד כשר לימול שהרי הוא בן ברית שנתחייב במילה והחיוב מוטל על הרב כמ"ש בס' רס"ז ולכן אע"ג דבכל התורה עבד ואשה שוים מכל מקום בדין זה אינם שוים מהטעם שנתבאר.

הכל כשרים למול אפילו עבד אפילו אשה אפילו קטן. ובאשה יש פלוגתא בגמ' (עכו"ם כז). דהנה עובד כוכבים וודאי פסול דכתיב ואתה את בריתי תשמור וזרעך אחריו ולא עכו"ם שאינו בעל ברית אפילו הוא מהול כערל דמי ויש שממעט עכו"ם מדכתיב המול ימול ודרשינן המל ימל ולא מי שאינו מהול ולטעם זה אשה מותרת למול דהיא כמהילא דמי וכטעם זה פסקו הרי"ף והרמב"ם.

בעולם, כל הגוים, לעשות לכולם ברית מילה וככה מכניסים אותם תחת כנפי השכינה. מכאן יוצא שזו מצוה, ענין גדול, "כל המרבה הרי זה משובח".

המהפכה הרביעית – קנין גרים בהפצת תורה

היום אנחנו לא קונים עבדים בשוק, אבל המדרש הזה הוא אסמכתא מופלאה למה שאנחנו מדברים בזמן האחרון, וקשור לברית מילה – מה שאנו קוראים המהפכה הרביעית, שכבר הגיע הזמן לפני ביאת המשיח להפיץ תורה בגדול לכל אומות העולם, וככה לקנות אותם ברוחניות. אני לא הולך וקונה אותו בכסף בשוק של עבדים, אבל לקנות ברוחניות על ידי אור התורה – התורה היא חכמה, "קנה חכמה", יש בה קנין, ובה קונים את הגרים.

כתוב "גר שנתגייר" ולא גוי שנתגייר, היה לו מראש מקיף מתאים, אבל יש לנו מצוה לחפש אותם. איך אני מחפש? על ידי שאני מפיץ תורה. כמישהו ראוי לכך התורה מדליקה את הניצוץ שלו, כמו קטרת. לא מדובר עכשיו רק על שבע מצוות בני נח – פשיטא, הלכה ברמב"ם שאם יש בידינו צריך לכפות על כל האנושות לשמור שבע מצוות (הרמב"ם אומר שאחרת הורגים אותו) – אלא שעל פי רוח המדרש הזה יש מצוה לקנות עבדים, להכניס עוד גוי תחת כנפי השכינה.

היום לא עושים זאת, אבל מה כן? הכל קשור לברית מילה ובפרט לברית של אברהם-יצחק. קודם שמענו מהסבא על "הנפש אשר עשו בחרן". מה קרה כשאברהם עשה ברית מילה? הוא קבל את ה-ה בשמו ונעשה "אב המון גוים" – הוא אבא של הגוים. מה הכוונה? שהוא אחראי לגביהם. כשה' הלך להפוך את סדום, רשעים גמורים, היה צריך להמלך באברהם כי הם הבנים שלו – ה' לא יכול להפרע מהם לפני שהוא נמלך באברהם אבינו. אברהם גייר גרים, וחז"ל אומרים במדרש שגם יצחק גייר גרים. יצחק ישב בגרר, ואחד הפירושים שגרר הוא מקום של גרים. גם

להיות בן-ברית, שמשמעותו בן ערלה, ואם אינך שייך לערלה אתה לא יכול למול. לפי הרי"ף והרמב"ם מספיק להיות מהול – כיהודי אתה מהול, אבל בלי ערלה אינך בן-ברית.

ג. מצות קנין עבדים

קנין עבד – הכנסתו תחת כנפי השכינה

אחרי שהמדרש מספר את הסיפור הזה – בסוף פרשת לך לך, ממש עכשיו – על גבעת הערלות שעשה אברהם והתליעה והעלתה ריח ניחוח, הוא מביא עוד משהו, מביא דין. כתוב דין במדרש שקונים עבדים בחול המועד¹⁷. הרי יש הרבה דברים שאסור לעשות בחול המועד – קשור לחג, בחג יש גם חול המועד – אבל כתוב שמותר ואפילו יש ענין ללכת לשוק, עובדין דחול, על מנת לקנות עבדים כנענים בחול המועד.

המדרש קצת מאריך – מילא עבדים מהולים, עבד כנעני מהול שנשבה וצריך לקנות אותו חזרה מהשבאים, גדר פדיון שבויים שהרי הוא בן-ברית, אני מבין שמצוה ללכת לקנות אותו, אבל המדרש אומר שלא מתכוון לעבד מהול אלא לעבד גוי. יש שוק של עבדים, שמוכרים גויים, ומצוה שיהודי ילך ויקנה גוי. איזו מצוה יש כאן, שגם בחול המועד מותר ללכת? כתוב שזו מצוה כי מכניס אותו תחת כנפי השכינה – הוא עושה לו ברית מילה ובכך מכניס אותו תחת כנפי השכינה.

פלאי פלאים, יוצא מכאן שזו מצוה מאד גדולה – רק פונקציה של כסף, אם היה מספיק כסף היה אפשר לקנות את כל מליארדי האנשים שיש

יח שם י:

וכל אנשי ביתו יליד בית ומקנת כסף תניא הולכים ליריד של עובדי כוכבים בחולו של מועד ליקח מהם בתים שדות וכרמים ועבדים ושפחות ר' אמי בשם ריש לקיש אמר לא סוף דבר עבדים מהולים הן לו אלא אפילו ערלים מפני שהוא מכניסן תחת כנפי השכינה.

ואביטה

"זה הכסא של אליהו זכור לטוב. אליהו מלאך הברית הנה שלך לפניך עמוד על ימיני וסמכני" – עולה ו"פ אמת. אמת היא 21 ברבוע, אהיה פעמים אהיה, ויש לה ששה צירופים (לשלש אותיות יש ששה צירופים, כמו שכתוב בספר יצירה "שלש אבנים בנות שלשה בתים"). את ששת צירופי אמת אפשר לחלק אחרת – ז"פ חשמל, סוד שקשור לברית מילה.

במיוחד קשורה כאן המלה אמת – יש עוד שם לאלהו הנביא, אמתי. יונה בן אמתי – מיהו אמתי אבי יונה? חז"ל אומרים שזהו אליהו הנביא. יונה היה בן הצרפית ואחרי שהוא מת ואלהו החיה אותו האמא אמרה "עתה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר הוי' בפיך אמת". ככה היא אומרת לאלהו הנביא, ועל פי הפסוק הזה אליהו קבל את השם אמתי, "איש אמת", "אליהו מלאך הברית". כל הביטוי הזה עולה ו"פ אמת, רמזו מאד יפה. ושוב, הוא הממוצע של יצחק – יצחק עולה ד"פ אליהו שבא לברית ואברהם הוא אברהם עצמו שבא לברית, כולם יחד.

נסיים ונאחל שהילד הזה יגדל להיות יהודי טוב, ירא שמים, יגדל להיות תלמיד חכם גדול, ואצל חסידים מברכים שיהיה חי"ל, ר"ת חסיד-יר"ש-למדן. שיהיה הרבה נחת לכולם ממנו, ושבזכותו נזכה לגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו. לחיים לחיים.

יעקב גייר גרים – ישב בארץ מגורי אביו. כולם גיירו גרים, זה הענין של אבותינו, אבל במיוחד של אברהם ויצחק. עוד פעם, לקחת את ניצוצות התהו ולגייר אותם, ניצוצות עקודים-נקודים, הוא הענין של אברהם ויצחק. משיח יגמור את הענין של יצחק, העלאת הניצוצות ותיקון עולם הנקודים שנשבר.

בקור אליהו נברית

אמרנו שבכל ברית בא אליהו הנביא. יצחק עולה ח"פ הוי', וממילא מתחלק גם לארבע, כך שיש ערך ממוצע לכל אות – ד"פ פעמיים הוי', שם בן, שעולה אליהו. בעצם המכנה המשותף, הממוצע, של ארבע אותיות יצחק הוא אליהו – אליהו-אליהו-אליהו הנביא זכור לטוב, "אליהו מלאך הברית הרי שלך לפניך עמוד על ימיני וסמכני".

מזכירים אותו פעמיים – קודם אומרים "זה הכסא של אליהו זכור לטוב", בסידור לא כתוב "הנביא" (על הכסא בדרך כלל כותבים כך). "זה הכסא של אליהו זכור לטוב" עולה 760, כתר-חכמה-בינה, ג"ר בקבלה. אחר כך המוהל ממשיך ואומר "אליהו מלאך הברית", זו גימטריא פלאית – יוצא בדיוק אותו מספר, 760, שרומז לג"ר.

אחר כך המוהל ממשיך ואומר "הנה שלך לפניך עמוד על ימיני וסמכני", והגימטריא של הכל –

אמונה ובטחון (4)

שיעור לבנות תיכון יעלת חן

המפנה מקום בנפש מכל מיני מחשבות זרות (בבחינת "יהיו לך לברך ואין לזרים אתך"² ["זרים" הם מחשבות זרות ו"לך לברך" היינו דברי תורה שלמדת וחדשת מתוך התבוננות ודבקות בה' אחד, "בלתי להוי' לברוי", מחשבה רק על ה' ותורתו, דאורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד, ושום דבר אחר.]), [האמונה מפנה-מרוקנת את הנפש מכל דבר זר, מה שגם מטהר את הנפש – דברנו על טהרה ונקיות, מה שמנקה את האדם בנפש הוא האמונה.]

בטחון – מילוי הנפש

[אחרי שיש מקום נקי וטהור צריך למלא אותו:] כך מדת הבטחון החזק בהשם יתברך [שאצליח בכל המשימות שלי בחיים, מכח ה'.] היא הכח למלא את הנפש [הניגוד כאן הוא לרוקן ולמלא – צריך לרוקן מכל הדברים הזרים על ידי אמונה ואחר כך צריך למלא בדבר טוב. לא זוכר אם אמרנו, **בטחון** הוא אותיות **חן-טוב**, יש פסוק בתנ"ך עם הביטוי "חן טוב" – "נבחר שם מעשר רב מכסף ומזהב חן טוב" – וצריך למלא את הנפש בדברים טובים.]

[מאיפה הלימוד שבטחון הוא לשון מילוי? בטחון הוא] מלשון "וטח את הבית"³, בטחון מלשון טיח [אחרי שמגודים את הקירות צריך לשים טיח חדש, מילוי הבית מתחיל מטיח קירות הבית מבפנים. בית רומז לאות **ב**, ואם יש לי בית ואני **טח** אותו מקבלים את המלה **בטח**. ככה דורשים, ש-**בטח** היינו **בית-טח**.], כמבואר

קודם⁴ כל, מה נשמע? מה קורה? הכל בסדר? [לא הספקנו לעדכן בבשורות טובות... (ההתמקמות במקום החדש).] צהרים טובים, יש לכל אחת את הספר? אנחנו בעמ' נו – פרק ב באמונה ובטחון. בפרק א למדנו על אמונה ופרק ב מתחיל בטחון:

א. אמונה ובטחון – ריקון ומילוי

ב.

אמונה – ריקון הנפש

למדנו שאמונה היא כח בנפש שעל ידו אדם עולה לה' – יש רק ה', חושב רק על ה' – והתנועה הנפשית הזו בעצם מרוקנת אותו, מפנה את הראש שלו, מכל מחשבה אחרת חוץ מה'. הדבר הזה נקרא גם להתבודד עם ה'. גם, בהשגחה פרטית, צריך "לחיות עם הזמן", הקריאה של היום בפרשת לך לך היא הפעם הראשונה בתורה שיש את המלה "אמונה".

כתוב ש"הכל הולך אחר הפתיחה" – קוראים על אברהם אבינו, היהודי הראשון בזכות היותו המאמין הראשון, כתוב "והאמן בהוי' ויחשבה לו צדקה". בהשגחה פרטית דווקא היום בתורה קוראים על יסוד האמונה. כמדומני בפעם הקודמת הסברנו שאברהם אבינו הוא ודאי בעל בטחון – כי בטחון הוא כח יוזם – אבל הכל מתחיל מאמונה. מתוך אמונה מגיעים לבטחון, אם כי אלה שתי תנועות הפוכות, אבל הן כמו "רצוא ושוב" שהולכים יחד.

[בכך מתחיל הפרק:] והנה כשם שהאמונה הטהורה היא הכח ה"מתבודד" [אני רק עם ה'.],

ב משלי ה, יז.

ג ויקרא יד, מב.

א נרשם על ידי איתאל גלעדי. לא מוגה.

ואביטה

הסדר הוא כמו בפסוק "הלך בתם ילך בטח" – תום, תמימות, הוא גם סוג של בטחון, בטחון סביל. יש בנפש שתי רגלים, מתחילים מבטחון סביל, תום, וממשיכים לבטחון פעיל, נצח, כמו שצועדים שמאל-ימין בצבא. השם הקדוש של שתי הספירות נצח והוד הוא "צבאות", לשון צבא, ובהשגחה פרטית מקובל בצבא לומר שמאל-ימין-שמאל-ימין, ובמקום זאת אנו אומרים "הלך בתם ילך בטח, הלך בתם ילך בטח" כל הזמן, ככה צועדים קדימה בחיים. תום הוא בטחון סביל ונצח בטחון פעיל, גם התום הוא סוג של בטחון.

ריקון לצורך מילוי – גם בבטחון סביל

לכן אנחנו מתחילים להסביר כאן מהבטחון הסביל, שהוא ההוד. אומרים שגם הוא למלא תוכן – הוא לא לרוקן. הייתי יכול לחשוב בטעות שדבר סביל הוא רק לקבל ואין בו תוכן משתבח-מתפתח, אין התפתחות לדבר סביל בנפש. לא, אנחנו אומרים שגם הבטחון הסביל, שלכאורה יותר קרוב לאמונה, הוא למלא את הנפש בתוכן ("וטח את [קירות] הבית", אחר כך ממלאים את חדרי הבית "כל הון יקר ונעים", בעיקר על ידי בטחון פעיל).

אמונה היא כאילו אין תוכן, אני מרוקן את עצמי (כולל גירוד קירות הבית), שיש רק ה'. כמו שאמרנו שאמונה היא לא לדאוג, אין דאגות, אין כלום – יש רק ה'. בטחון הוא כבר תוכן. מאד קשור להתבוננות בכלל. תמיד מסבירים – חשוב שבביל שלוחות, אם פעם מישהי מהבנות כאן תהיה שליחה בהודו – אצל גוים יש שיטה רק לרוקן את המודעות, שאין כלום, ואף פעם אין תוכן. המגמה רק לרוקן ולרוקן, בלי שום תוכן – זה לא יהודי בכלל.

בכל אופן, אצלנו יש לרוקן שבביל למלא. התכלית היא הבטחון, התוכן. אפילו הבטחון הסביל – שכמו שאמרנו, היות שהוא סביל לכאורה הוא יותר קרוב לאמונה – הוא תוכן.

ברא"ח [המראה מקום הוא לביאורי זהר של אדמו"ר האמצעי. יש הרבה רמזים בביטוי "וטח את הבית" – אולי נחזור אליו, הוא מקור הלימוד כאן].

[כמה צריך למלא את הבית? יש כאן ביטוי שלקחנו ממכתב שהרבי כתב לנו פעם, שצריך למלא את הנפש ב"תוכן משתבח" צריך תוכן, לא ריקנות, והתוכן צריך כל הזמן להשתבח, להיות יותר ויותר טוב, יותר ויותר משובח. כמו שמגדלים תבואה בשדה, כל מה שגדל יותר ויותר מוסיף שבח. זהו לשון חז"ל – שבח הוא תוספת גידול. צריך להיות תוכן חי, כי דבר שלא חי אינו פורה, אינו גדל. צריך למלא את הנפש בתוכן שהוא בעצמו גדל ומשתבח. ככה צריכים לזרוע בכל פעם את שדה הנפש, את הפנימיות.] תמיד,

בטחון פעיל ובטחון סביל

כבר דברנו שיש שני סוגי בטחון. אמונה יחסית לבטחון היא משהו אחד – אמונה בה, "אחד יחיד ומיוחד". לכן אמונה גם מתחילה ב-א, כמו שנראה בהמשך הפרק, אבל בטחון מתחיל ב-ב – האלף-בית שלנו הם אמונה-בטחון – שרומז גם שיש שני מיני בטחון. אנחנו קוראים להם בטחון פעיל ובטחון סביל. בטחון סביל בנפש הוא ספירת ההוד ובטחון פעיל הוא ספירת הנצח.

ד באורי הזהר ריש פרשת וארא, וראה לקמן פרק ה.

ה לשון כ"ק אדמו"ר שליט"א. והוא ע"ד "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים" (משלי כד, ד). בפסוק זה יש ז תבות ו-כח אותיות ע"ד "בראשית וגו'" וכו' כידוע. והוא עולה יד פעמים אמונה (ממוצע כל אות שבו עולה נא – ג"פ טוב; ממוצע כל תבה עולה צדיק (באמונתו יחיה), הכל בסוד "אמרו צדיק כי (עולה ג במ"ק) טוב וגו'"), לומר שפנימיות סוד הבטחון וכוונת נובע משרש האמונה שברדל"א, שרש הדעת ברישא דלא ידע ולא אתידע כנועד וד"ל.

ו)לא רק "יהיה טוב" מעצמו בדרך ממילא [אם שמים לב לביטוי "טראכט גוט וועט זיין גוט", לא רק אומרים "יהיה טוב" – יש למישהו בעיה ואני אומר לו "יהיה טוב", זה "תאמיני" או "תבטחי"? תאמיני שיהיה טוב. אבל אם אני אומר "חשבי טוב יהיה טוב" אני אומר שתלוייך – אם תחשבי טוב יהיה טוב. את כבר צריכה לעשות משהו, לא בידים אלא בראש – אמנם זהו בטחון סביל, אבל צריך לעשות משהו, לחשוב טוב.],

כוונת ברכות התפלה – בטחון

וכמבואר בדא"ה [מוסבר בחסידות]. שבאמרנו "רופא חולי עמו ישראל" ו"מברך השנים" בבטחון גמור שאינו מברך ברכה לבטלה ח"ו, בזה גופא עושה כלי לגלוי אלקותו הפשוטה יתברך, עיקר כוונת, אמונת [הכוונה כאן היא ביטוי האמונה של התפלה.], התפלה – "ברוך אתה" [כל ברכה שאנחנו אומרים – במיוחד ברכות שמו"ע, שהן בקשות, אני מבקש מה' משהו – קודם אני מברך את ה', "ברוך אתה", ואז אני אומר את מה שאני מבקש. אני אומר את הבקשה בבטחה, כאילו בטוח שיהיה כך.]

אני מבקש רפואה למישהו, איך אומרים זאת בשמו"ע? לא רק אומרים 'ה' תרפא מישהו בבקשה' – לא מבקשים בצורה רגילה, לא כמו שאנשים מבקשים. כשאני רוצה לבקש ממך משהו, אני אומר לך 'ברוך את שאת כך וכך'? זו לא דרך הבקשה הרגילה, אבל כך אנחנו מבקשים מה' – "ברוך אתה הוי' רופא חולי עמו ישראל". זו רפואה, ואם רוצים פרנסה אומרים "ברוך אתה הוי' מברך השנים" – הפרנסה היא בברכת "מברך השנים". מה יש כאן? אני אומר זאת כאילו שהדבר שאני מבקש קורה עכשיו במציאות. כשאני אומר "מברך השנים" אני אומר – לא רק שאני בטוח שיעשה זאת, אלא שכעת ה' באמת "מברך השנים". אני מבקש על חולה מסוים ואומר "רופא חולי עמו ישראל". האמירה היא

כשאומרים סביל-פעיל, סביל יותר שייך לאשה ופעיל יותר שייך לאיש, והאשה יותר קרובה לאמונה מאשר האיש. כתוב שאיש הוא אמת ואשה היא אמונה. אבל גם הבטחון הסביל, שהוא יותר נשי, הוא תוכן – לא לרוקן. על כך מה שכתוב כאן:

ב. מילוי הנפש בשני סוגי בטחון

"חשוב טוב יהיה טוב"

הן מצד הבטחון ה"סביל" המתחכם לספירת ההוד' [רגל שמאל.], שגם בו צריך להיות "תוכן משתבח", ע"ד פתגם הבעל שם טוב זי"ע [פתגם החסידות בכלל, שמתחילה מהבעל שם טוב, שהוא מיסודות החסידות: "חשוב טוב יהיה טוב" [איך אומרים באידיש? כל פעם צריך ללמוד ביטוי באידיש, במקור, "טראכט גוט וועט זיין גוט". זהו בטחון סביל, כי אני עושה שום דבר – רק חשוב טוב ויהיה טוב.]

בכך אני מרוקן את המחשבה או ממלא את המחשבה? כשאני אומר "טראכט גוט וועט זיין גוט" זהו מילוי המחשבה, לא ריקון שלה, כי צריך 'חשוב טוב' – דווקא כן לחשוב, על משהו טוב, למלא את הנפש במחשבות טובות (ביחס למציאות הגשמית, לא רק דברי תורה שבכלל "יהיו לך לברך ואין לזרים אתך", אמונה כנ"ל). איך אומרים היום מחשבה טובה? מחשבה אופטימית. האופטימיות – להיות אופטימי בחיים – היא התוכן המשתבח של ההוד, הבטחון הסביל. זהו כבר מילוי של הנפש, לא ריקון שלה – למלא את הנפש במחשבות אופטימיות לגבי המציאות, לא רק לחשוב על ה'. על הבית ספר – יהיה מקום, הכל יהיה טוב. זו הדרכה בחיים – למלא את הנפש במחשבות אופטימיות כל הזמן. זה בטחון – לא אמונה – אבל בטחון סביל.]

ו ראה סוד ה' ליראיו, שער כללות ע"ס בשם הוי' ב"ה, פרק י.

ואביטה

גופא עושה את הכלי לגילוי אלקותו הפשוטה יתברך.

בתניא כתוב שהמלה העיקרית של התפלה היא "אתה" – אומרים בשמו"ע "ברוך אתה", וכל פעם שאומרים "אתה" פונים לה' עצמו, "אליו" ולא למדותיו". לכן סתם תפלה היא אמונה, אבל חז"ל תקנו שבתפלות שלנו אנחנו מבקשים בקשות פרטיות – בכל ברכה יש את המעבר-היחוד בין ה"ברוך אתה" לבין הדברים שמבקשים אותו ובעצם בסגנון הברכה אנו קובעים את המציאות. יש לנו מושג, שמוסבר בהמשך המאמר הזה – בסוף המאמר, בע"ה נגיע אליו – שנקרא "קביעה רצונית", שברצון שלי אני קובע את המציאות. במדה מסוימת, בכל תפלת שמו"ע בכל ברכותיה אני קובע את המציאות.

אם ננתח עוד טפה, מה שלא כתוב כאן, המלה "ברוך", עוד לפני ה"אתה" – יש קטעים בסדור שמתחילים "אתה", בלי "ברוך", אבל זו לא ברכה אלא פניה לה' – היא "סוף מעשה במחשבה תחלה", מגלה לכתחילה מה הכוונה של ה"רצוא", שהכוונה בסוף היא ה"שוב". הכוונה היא להמשיך משהו למטה, כי "ברוך" לשון המשכה, לשון להברין את הגפן. הברכה היא לקיחת ענף ונטיעתו באדמה שיצמח מחדש. עיקר ה"רצוא"-האמונה הוא במלה "אתה", "ברוך" מגלה את הכוונה אבל תחלת ההמשכה בפועל היא ה"וי" עם הניקוד המיוחד שלו, ואחר כך לתת להמשכה כלי, לעצב אותה, היא לשון הברכה. אחד המקצועות שבנות בדרך כלל מאד טובות בו הוא עיצוב, עיצוב פנים, עיצוב לבית – זה בדיוק הדבר שמתואר כאן, "וטח את הבית", עיצוב פנים. עיצוב פנים הוא בטחון. כל ברכה שאומרים – "מברך השנים" או "רופא חולי עמו ישראל" – היא עיצוב.

מה אמרנו עד כאן? שגם הבטחון הסביל הוא למלא תוכן. [יש אפשרות שמישהו חושב טוב והטוב לא יהיה?] כנראה שלא חשבת מספיק טוב. בסופו של דבר הכל בידי ה', וכמו שעוד נבאר אי"ה, אך בכח הבטחון החזק, "חשוב טוב",

בבטחון גמור – לא רק בקשה מה', תרפא אותו, אלא אמירה שאתה רופא אותו).

"רצוא ושוב" בסדר הברכה

הבטחון הוא על בסיס האמונה שלי בה' והפניה שלי רק אליו, "אליו" ולא למדותיו". לכן כתבנו כאן רק "ברוך אתה", אפילו בלי שם ה', כי לפי הקבלה בכל ברכה כשאומרים את שם הוי' – "ברוך אתה הוי' רופא חולי עמו ישראל" – יש כוונה מיוחדת, במחשבה ולא בדבור, איך מנקדים את אותיות הוי'. לפי הכוונה הזו כבר מתחילים להמשיך את הברכה דרך הספירה הזו. למשל, ב"ברוך את הוי' רופא חולי עמו ישראל" מכוונים שם הוי' כל אות מנוקדת בחולם, גם לשון החלמה ממחלה. דרך החולם, הניקוד של התפארת, אנחנו מכוונים להמשיך את הרפואה, דרך הצינור הזה. אבל "ברוך אתה" הוא לפני כן, הוא "רצוא", "אליו" ולא למדותיו", והוא אמונה.

זה משהו מאד חשוב, שבכל ברכה, כשאומרים "ברוך אתה הוי'..." בבטחון – הסיום הוא בטחון, שודאי יהיה ככה, ככה קורה כעת בבטחון גמור, אבל "ברוך אתה" היינו פניה לה' באמונה. התפנית מה"רצוא" של ה"ברוך אתה" ל"שוב" של "רופא חולי עמו ישראל" היא המלה ה"וי": "ברוך אתה – הוי' – רופא חולי עמו ישראל", "ברוך אתה – הוי' – מברך השנים".

תכלית הברכה – ה"שוב"-הבטחון

נקרא שוב בפנים את המשפט שקראנו: "שאינו מברך ברכה לבטלה ח"ו" – אם אני מברך "שהכל נהיה בדברו" ולא שותה את המים זו ברכה לבטלה, וכך אם אני מברך "רופא חולי עמו ישראל" וזה לא קורה ח"ו זו ברכה לבטלה. כך מוסבר בתניא לגבי ברכת סליחת עוונות, ואנחנו כעת מסבירים שכך לגבי כל הברכות. אני מברך את ה' בסגנון שזה חייב לקרות – זהו בטחון הכי חזק שיכול להיות. האמירה בבטחון גמור היא

יועצות". שתי הכליות הן כמו שני מוחות קטנים שנותנים עצה לבן האדם. עיקר העצה שהכליות נותנות – "עצה טובה קא משמע לך" – הוא 'בטח בה', 'בטח'. אבל יש שתי כליות. שוב, המלה "בטחות" גם מחלקת את המלה ל-ב – שלפי רוב המפרשים היא ב השימוש – וטוחות-כליות. "מי שת בטחות חכמה" היינו שאלת ה' לאיוב, המתיסר, אתה יודע מי שם חכמה בתוך הטוחות-הכליות? סימן שיש חכמה בתוך הכליות, החכמה לתת עצה טובה. אבל דורשים "בטחות" לשון בטחון, כמו שאמרנו שגם שרש **בטח** הוא ב-טח. בטוחות, שתי הכליות, שהן שרש הנצח וההוד, הן שתי עצות טובות של בטחון. הכליה השמאלית היא הבטחון הסביל והכליה הימנית היא הבטחון הפעיל, ומשם מתפשטות הרגלים – "הלך בתם ילך בטח".

המשך הפסוק הוא "או מי נתן לשכוי בינה". מהו שכוי? (תרנגול). כך יש מפרשים, כמו שאומרים כל יום בברכות השחר "הנתן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה", אבל לפי רוב המפרשים שכוי הוא הלב – כמו שה' נתן חכמה בכליות הוא נתן בינה בלב. איך אומרים ב"פתח אליהו"? "בינה לבא", גם משהו מאד נשי כי בינה היא אמא. סימן שהלב של כל אחד ואחת הוא איזה תרנגול קטן, תרנגולת, ושם יש בינה – אבל החכמה היא דווקא בכליות, בטוחות. זהו פסוק מאד יפה וחשוב באיוב. מלשון בטחון, וכמבואר במ"א¹).

יזמה מנצחת

[ברור וודאי שהבטחון הפעיל הוא ממלא את הנפש תוכן, כי לא רק אומר 'חשוב טוב יהיה טוב', כמו הבטחון הסביל, אלא שהוא] היוום [כל יזמה של אדם בחיים באה מהבטחון הפעיל שלו, כמו לקחת יזמה ולהקים בית ספר. זהו בטחון פעיל, זכרי, לכן נשים יכולות ליפול ממנו כל פעם – זו יזמה, ספירת הנצח, "דידן נצח", צריך לנצח.]

לשנות את המציאות ולבטל גם גזרה רעה שנגזרה בשמים.

"מי שת בטחות חכמה"

והן מצד הבטחון ה'פעיל' [שהוא יותר זכרי, אבל גם לאיש וגם לאשה יש את שניהם. בדרך כלל בעבודת ה' מתחיל מהתום, הסביל, והולך לפעיל, בטחון. הכל מתחיל מאמונה. המתיהם לספירת הנצח]

(וכידוע שנצח והוד הם שתי "בטחות" [יש פסוק בסוף איוב. זו דוגמה מאד חשובה – היה אחד שמאד התייסר, היה לו מאד לא טוב, איוב, כל היסורים הכי קשים הוא סבל. קשה לדרוש ממנו יותר מדי בטחון, אפילו אמונה, כי הוא הטיפוס הכי מיוסר בעולם. בסוף הספר, אחרי ששלשת הרעים שלו נסו לנחם אותו ולא ידעו לעשות זאת טוב – אדרבא, בסוף מאשימים אותו, שאם קבל יסורים כנראה הוא אשם, הוא לא בסדר. אחרי ששלשת החברים שלו לא הצליחו לנחם אותו, לדבר על לבו, בא עוד מישהו צעיר – אליהו **בן ברכאל**, ששוא **משיח** בגימטריא – שמתחיל להסביר לו סודות, כמו סוד הגלגול ועוד סודות, שאמורים להסביר למה אדם צדיק יכול לסבול בעולם הזה ("צדיק ורע לו").

אחרי כל זה מופיע ה' עצמו מתוך הסערה, לדבר עם איוב. הוא שואל אותו חמשים שאלות לגבי בריאת העולם. זהו אחד המקורות של חמשים שערי בינה. אחת השאלות שהוא שואל אותו היא "מי שת בטחות חכמה". קודם כל, רואים שאם הוא שואל את השאלה הזו הוא ודאי רוצה לתת לו – כמה שהוא מסוגל – גם את הכח של "בטחות חכמה".

מה הפירוש של "בטחות"? יש כמה פירושים, אבל הרוב מסבירים שהיינו הכליות. אמרנו קודם שנצח והוד הן שתי רגלים, ימין ושמאל, אבל כתוב ששרש הרגלים הוא שתי הכליות ו"כליות

ג. "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים"

בטחון עצמי – כשהפעולה חדורה יראת שמים

(דהנה "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" [מה האדם יכול לעשות בעולם הזה? רק דברים שקשורים ליראת שמים – כך יוצא ממאמר חז"ל זה. כל דבר שאינו יראת שמים לא תלוי באדם אלא בה' יתברך. רק על הווארט שבסוגריים כאן אפשר לפתח שיעור בפני עצמו. כתוב שהכל ה' עושה חוץ מיראת שמים, שהיא תלויה בי. מכאן אני יכול ללמוד משהו מאד גדול, שכל דבר שאני רוצה לעשות כאילו בכח עצמי יש סיכוי שאצליח בדיוק לפי כמה שהדבר הזה עצמו הוא ביטוי של יראת שמים.

העקרון הזה ממש הפוך ממה שאנשים חושבים. אנשים בצד הלא מאמין חושבים שאנשים שיוזמים דברים עצמאיים לא חושבים על יראת שמים, ודאי שלא חושבים ש"הכל בידי שמים" וגם יראת שמים לא, אלא רק "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", הכל תלוי בי. אבל מהמשפט הזה אנחנו רוצים ללמוד שמה שתלוי בי הוא יראת שמים, לכן כל דבר שאני רוצה לעשות בחיים – הסיכוי להצליח בקדושה הוא אם הדבר חדרור יראת שמים, אם הוא ביטוי של יראת השמים שלי. אם אני רוצה לעשות בית ספר תיכון לבנות – אם הוא לא מצד הקדושה ח"ו אפשר להצליח בלי יראת שמים, עדיין, בעולם הזה שהוא עלמא דשקרא, אבל אם אני רוצה שיצליח בקדושה, שהמפעל יהיה של קדושה, הסיכוי להצליח הוא אך ורק לפי כמה כל הדבר שאנחנו עושים קשור ליראת שמים שלנו, ביטוי של יראת שמים, כי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים".], וככל שמרגיש שגם בענייניו ובפעולותיו האישיים [להקים איזה מפעל, אפילו סתם בשביל להתפרנס – רוצה ללכת על משהו, לקנות בנין – אזי אס], ישנה תכלית של "יראת שמים" ומתגבר בדעתו לכוונם לכך [לכוון את כל העניינים והפעולות האישיים שלו ליראת שמים],

(לשון מחשבה [השער של שרש יזם הוא זם – האות י היא חלשה, נופלת בשרש – וכתוב ששער זה הוא לשון מחשבה. כלומר, יזמה היא סוג של מחשבה חזקה מאד, מחשבה שאומרת שצריך ללכת על משהו. עצם הניב 'ללכת על משהו' גם אומר שקשור לרגלים. לאיזו רגל? רגל ימין – אני צריך ללכת על משהו – לא רגל שמאל. "הלך בתם ילך בטח" טוב לחילים בצבא, שמקבלים פקודות מהמפקד שלהם וצריכים לקיים – אז מתקדמים, שמאל-ימין – אבל מי שיוזם משהו בעצמו מתחיל בימין, "לכתחילה אריבער".

יש עם שנקרא בתורה "זמזומים". איך האריז"ל מסביר מה הם? יש מישהו שיש לו זמזומים בראש – מהם זמזומים? בדיוק מה שלמדנו בפרק הראשון, שהאמונה צריכה להוציא את כל הזמזומים, לפנות את כל המחשבות הרעות. הזמזומים הם המחשבות הרעות – כשנכנסו לארץ ישראל היה צריך לפנות את הזמזומים. זו עוד דוגמה ש-זם לשון מחשבה, וגם יזמה לשון מחשבה – מחשבה חזקה.])

פעילות ובניה דקדושה [למה נקרא בטחון פעיל? כי יודע שעלי לקום ולפעול.], ומניע יישומה [הנצח, הבטחון הפעיל, מניע את יישום המחשבות הטובות.], והבוטח חזק, כבעין בטחון עצמי [הבטחון העצמי הוא כאילו שיש לי כח. הכח בא מה' – "הוא הנתן לך כח לעשות חיל" – ואני מרגיש שלי יש כח.], בכחות השופעים בו מלמעלה והעומדים לרשותו כאשר אך יחפוץ לנצלם [ה' כל הזמן רוצה לתת לנו כח לעשות דברים – רק צריך לרצות לקבל את הכח מה', על מנת לנצל אותו בצורה הכי טובה לעשות מפעלים גדולים, ליזום דברים גדולים וקדושים. כל זה נקרא בטחון פעיל.]

שנדע שהעבודה העיקרית שלנו היא להגיע ליראת שמים – וצריך הקדמה של "הכל בידי שמים", כמו "הלך בתם ילך בטח". באמת "הכל בידי שמים" – אין לי מה לעשות, אבל יש לי מה לחשוב, "חשוב טוב יהיה טוב". כלומר, המחשבה שלי גם מעצבת – כמו שדברנו על עיצוב פנים, תוכן פנימי – את "הכל בידי שמים" לפני ה"יראת שמים".

מדרגות האשה

כאן לוקחים את המשפט "נשים דעתן קלה" ונותנים לו פירוש חיובי מאד והכרחי מאד. אנחנו מסבירים על "דעתן קלה" שיש משימה יותר קשה ויש משימה יותר קלה. המשימה הקלה – משימה, אבל יותר קלה – היא "חשוב טוב יהיה טוב". באמונה אין משימה בכלל. יש שלשה דברים – לחיות בלי משימות, לחיות עם משימה קלה ולחיות עם משימה קשה. לחיות עם משימה קלה היינו "נשים דעתן קלה", "חשוב טוב יהיה טוב", "הכל בידי שמים". לחיות עם משימה קשה יותר זכרי, "איהו בנצח", שהיא ליזום, לקום ולפעול. צריך את שניהם – גם אשה צריכה את שניהם.

בדרך כלל, מה ההבדל בין "נשים דעתן קלה" לבין האשה שבעצמה יוזמת? בכלל, חז"ל למדו מפסוק שמובא כאן בהמשך שבנות בוטחות יותר מגברים, ולא כתוב שם דווקא בטחון סביל, יתכן גם בטחון פעיל, רק כמו שהכל מתחיל מאמונה כך בבטחון עצמו הכל מתחיל מבטחון סביל, "הכל בידי שמים", בטחון קל יחסית של "חשוב טוב יהיה טוב", ואחר כך בטחון פעיל ויוזם (ידוע שלגבר יותר קשה לעשות עבודות בית של אשה, שלכאורה הן יותר קלות מאשר העבודה הקשה שהוא עובד בחוץ, מאשר העבודה שהוא רגיל אליה ושמטאימה לאופי שלו. אצלו העבודה ה'קלה' של "חשוב טוב יהיה טוב" יותר קשה מאשר ליזום, לפעול ולהצליח, בכוחות שה' נותן לו והם כאילו שלו, להקים מפעל אדיר).

כך נמסרים לו מלמעלה הכחות הדרושים ליישום בכי טוב [המשפט הזה הוא תורף של הרבה-הרבה מכתבים של הרבי. אם תקראו באגרות קדש מכתבים שהרבי כותב לאנשים שמבקשים ברכה או הדרכה איך להצליח בעסקים – סתם להצליח – הווארט הרבה פעמים, או תמיד, שאם הכוונה והתכלית של המפעל היא יראת שמים אז תקבל את כל הכחות מלמעלה, ה' יתן לך את כל הכחות, ליישם ולהצליח. כאן אנחנו מסבירים שכך הוא כי הדבר היחיד שמסור לאדם הוא יראת שמים – ואם אתה מתחזק ביראת שמים אתה מקבל כח של בטחון עצמי, "כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל"].

"הכל בידי שמים" – בטחון סביל

הבטחון הסביל, "איהו בהוד", היינו מצד התכונה בנפש של "נשים דעתן קלה" [כפי שאמרנו קודם שבטחון סביל הוא יותר נשי]. המשיגה בעיקר את הצד של "הכל בידי שמים" ביחס לענייניו ופעולותיו האישיים, ובכ"ז "חשוב טוב יהיה טוב" (בנ"ל ודוק).

אמרנו שהבטחון פעיל קשור ל"חוץ מיראת שמים". אם הבטחון הפעיל הוא "חוץ מיראת שמים" – שיראת שמים היא המפתח לקבל כח ליזום דברים חדשים, שאני יוזם אותם – איפה רמוז בתוך המשפט "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" הבטחון הראשון, הסביל, הנשי יותר? בתחלת המשפט. לא צריך לזלזל בהתחלה, "הכל בידי שמים" – גם זו התבוננות חשובה, שה' קובע הכל.

אפשר להבין ש"הכל בידי שמים" – שאני משאיר הכל לה', לחשוב ש"הכל בידי שמים" היינו אמונה, אבל באמת זו לא אמונה אלא בטחון סביל. [למה לא להשאיר הכל בידי שמים?] צריך אמונה בהתחלה, אבל בה לא עושים כלום וגם לא מכוונים כלום. למה חז"ל מסרו לנו את המשפט "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים"? רצו משהו, התכלית היא להגיע ל"חוץ מיראת שמים" –

ואביטה

ונעים [כמו ש-חדר רומז לשלש מדות הלב הראשונות, "הון יקר ונעים" רומז לשלש הספירות התחתונות בלב – הוד, יסוד ונצח. "הון" כמו הוד, "יקר" יסוד, כמו "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", ו"נעים" נצח, כמו שכתוב "נעימות בימיך נצח". לא לגמרי הסברתי, רק אמרתי שהפסוק הזה כולל את כל מדות הלב.] (משלי כד, ד) [פסוק מאד חשוב. לפניו כתוב "בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן" – יש חכמה ובינה, והפסוק הבא הוא פסוק של דעת, שהיא עיקר מילוי הנפש – "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים".].

רמזי הפסוק – "יד אמונה"

בפסוק זה יש ז תבות ו-כח אותיות [כח עולה ד פעמים ז ו-ד היא הנקודה האמצעית של ז, אז כח הוא המשולש של ז, סכום כל המספרים מאחד עד שבע. זה מבנה מאד חשוב בתורה של פסוק – יש כמה פסוקים מרכזיים בתורה כאלה – עם שבע מלים ועשרים ושמונה אותיות. הכי חשוב הוא הפסוק הראשון בתורה:] ע"ד "בראשית וגו'" וכו' כידוע [הפסוק הזה, "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים" שוה מצד המבנה שלו, תבות ואותיות, לפסוק הראשון של התורה, "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ". הפסוק "ובדעת וגו'" הוא גם פסוק של בריאה ובנין].

והוא [כל הפסוק "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים".] עולה יד [כל הפסוק עולה 1428 שהוא גם כפולת שתיים וגם כפולת שבע, אז ממילא הוא כפולת 14, יד]. פעמים אמונה [בסוף כל פרשה בעלי המסורה נתנו סימן כמה פסוקים יש בה. יש פרשה אחת שהסימן שלה – מי שקורא חת"ת מגיע לסוף הפרשה ורואה סימן – הוא "יד אמונה". מישהי זוכרת? פרשה עם 116 פסוקים – חשבון "יד אמונה", חן-חן – פרשת בשלח. תמיד בעלי המסורה בוחרים סימן לפי משהו שכתוב קודם, סמוך לסוף הפרשה. שם כתוב על

[באשת חיל האשה יותר פעילה.] מצוין, "אשת חיל" הוא סוף משלי, כולו משל של אשה, וכשמגיעים לסוף היא הופכת להיות יותר גבר מהגבר – היא יוזמת. "בטח בה לב בעלה" – הוא בוטח בה, הופך להיות הבטחון הסביל, "יש לי אשה טובה הכל יהיה בסדר, אשתי כבר תדאג לכל דבר", והיא היוזמת ועושה בפועל. אז עד כאן פרשנו "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" – אפשר לפרש "הכל בידי שמים" על אמונה, בלי משימה בכלל, אבל הפירוש כאן שיש משימה של "חשוב טוב יהיה טוב" ואז מגיעים ל"חוץ מיראת שמים" שהיא בטחון פעיל. באמת בסוף "אשת חיל" כתוב "אשה יראת הוי' היא תהלה", גם בחן וביפי שלה. בכלל, יראת שמים היא תכונה גברית או נשית? פשיטא שיראת שמים היא קודם כל תכונה נשית, "אשה יראת הוי'". אם כן, רואים שבסופו של דבר גם בטחון פעיל שייך לאשה – תכונה נשית, ששואבת לתוך עצמה כחות מלמעלה לפעול וליזום, בדיוק כמו ה"אשת חיל".

ד. "ובדעת חדרים ימלאו"

מילוי בכח הדעת

נסיים את הקטע הזה בהערה ד, על הביטוי תוכן משתבח. יש אמונה ובטחון ויש אמונה ודעת. אמרנו שאמונה היא לנקות ולרוקן, להכין את השטח, להכין את הבית. כמו שאומרים שלפני שמזמינים את המלך להכנס לבית צריך לנקות אותו היטב – אי אפשר להכניס את המלך למקום מלוכלך. תוך כדי שמנקים את הבית חושבים רק על המלך שעתיד להכנס לכאן – זו אמונה. אחר כך, כשצריך להכניס את המלך – להכניס לתוך החדרים הנקיים – עושים זאת על ידי דעת. נקרא בהערה:

והוא ע"ד "ובדעת [סימן שדעת קשורה לבטחון, בניגוד לאמונה]. חדרים [חדר ר"ת חסד-דין-רחמים, עיקרי המדות, שלש המדות הראשונות בלב – חג"ת]. ימלאו כל הון יקר

כל ההערה הזו היתה רק לתת רמז שהכל באמת מתחיל מאמונה. מה שאומר שהאמונה שלנו אמיתית הוא שהאמונה מולידה בטחון. כמו שאמרנו קודם, אם נוסעים להודו, למקום שחושבים שצריך רק לרוקן בלי אף פעם למלא, סימן שגם הריקון הוא שקר – הכל שקר אחד גדול, כח המדמה. אם תכלית הריקון היא מילוי – זו האמונה האמיתית, "יד אמונה", שפשט הפסוק הוא מילוי הנפש בתוכן, הבטחון.

ה. רמזי "וטח את הבית"

טח – 'חשוב טוב'

נאמר עוד רמז בשלש המלים שהזכרנו בהתחלה – "וטח את הבית", שדורשים על **בטח**, **טח**-בית. אמרנו שעיקר הבטחון הוא **טח**, ויש באותיות אלה רמז לבטחון סביל לפי מה שכתוב כאן – רמז שלא מופיע במאמר. קודם נאמר עוד דבר – נצח, זכרי, הוא אור ישר, והוד, נקבי, הוא אור חוזר, נשי, מלמטה למעלה. **טח** מלמטה למעלה ר"ת **חשוב טוב** – הבטחון הסביל. שוב, הפסוק הוא "וטח את הבית" – שלש מלים ותשע אותיות.

"וטח" – המשכת קו וחוט

איזו מלה אפשר לעשות מ"**וטח**"? [**חוט**]. מהו חוט, מישהי יודעת מהו חוט בקבלה? "**וטח**" אותיות **חוט**, כמו חייט, מקצוע יהודי מובהק, גם מקצוע של נשים, תפירה. מהו חוט בקבלה? אחרי שה' רוקן את כל החלל כדי לעשות מקום לברוא את העולמות, מה הוא המשיך לתוכו? קו חוט – קו הוא החיצוניות וחוט הוא הפנימיות – של אור, אור שבוקע לתוך חשכת החלל הפנוי (בסוד "אז יבקע כשחר אורך").

בהמשכת הקו וחוט לתוך החלל מה ה' התחיל לעשות? למלא את החלל ב"תוכן משתבח". ה' עצמו התחיל קודם באמונה, עמה הוא עשה חלל – סוד הצמצום, כמו שהסברנו שסוד הצמצום הוא על ידי אמונה – ואחר כך המילוי, שהוא

משה "ויהי ידיו אמונה עד בא השמש" במלחמת עמלק. מיהו עמלק? הספק. הבעל שם טוב אמר ש-**עמלק** בגימטריא **ספק**, ספק באמונה. צריך להלחם, מכח משה רבינו שמחזק את האמונה שלנו – "ויאמינו בהוי' ובמשה עבדו" – וכל פעם שהוא הרים את הידים אנחנו נצחנו, וכתוב "ויהי ידיו אמונה עד בא השמש". סימן הפרשה הוא "יד אמונה", מספר הפסוקים.

הבטחון נובע ממקור האמונה

שוב, כאן כתוב "ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים" – משה הוא הדעת של עם ישראל (במדות הלב הוא הנצח) – וכל הפסוק עולה **יד** פעמים **אמונה**. אבל, אמרנו שזהו פסוק של בטחון? ! כל ההערה היא שבביל הענין הזה. כל הפסוק עולה **יד** פעמים **אמונה**, אבל מי שמבין אותו בפנימיות – זהו פסוק שאומר מה פועלת מדת הבטחון, ממלאת את הנפש כמו הדעת, "כל הון יקר ונעים".

(יש כאן **כח** אותיות, פעמיים **יד**, אז מה ממוצע כל אות? הערך הממוצע של כל מלה הוא פעמיים **אמונה**, **צדיק**, אבל גם לכל אות יש ממוצע: ממוצע כל אות שבו עולה **נא** – ג"פ **טוב**; ממוצע כל תבה עולה **צדיק** (באמונתו יחיה), הכל בסוד "אמרו **צדיק** **כי** (עולה ג במ"ק) **טוב** וגו'" [תופעה לא מחויבת בכלל, שיש ממוצע – במספרים שלמים – גם למלים וגם לאותיות].)

[בכל אופן, הווארט כאן הוא לומר שפסוק הבטחון מיוסד על אמונה: לומר שפנימיות סוד הבטחון וכהו נובע משרש האמונה שברדל"א [נסביר בהמשך. בעל-מודע יש שלשה ראשים והראש העליון הוא רדל"א, כח האמונה בנפש, כמו שראינו בפעם הראשונה בדף של הספירות – מקוה שיש אותו לכל בת.], שרש הדעת ברישא דלא ידע ולא אתידע [הגימטריא הזו מלמדת אותנו שהדעת, שהיא הבטחון שממלא את הנפש, היא ה"יד אמונה" של משה רבינו שעולה עד לראש העליון של הכתר, האמונה]. כנודע ודל".

ואביטה

[28561] נכון, בדיוק. מספר מאד גדול. כלומר, שלשת המספרים הראשונים בנוסחה זו – אחרי 1, שהוא גם רבוע וגם מספר השראה – הם 25 (יהי, "יהי אור", "כה תברכו", "כה אמר הוי"), 841 ("וטח את הבית"), 28561 (ללכת מאד רחוק...). המספר הבא יהיה קרוב למליון (970225, 985 ברבוע שהוא גם הסכום של 696 ברבוע ו71 ברבוע, כלומר שהוא מספר ההשראה של 697) – תופעה מאד נדירה וחשובה.

צורת "וטח את הבית"

כעת נראה את היפי כאן. נעשה משלש המלים האלה בית – נכתוב את 9 האותיות שלהן בצורת רבוע:

ו	ט	ח
א	ת	ה
ב	י	ת

יוצא וטח-אתה-בית. מה האות באמצע? ת, 20 ברבוע, ואם כן – אפילו בלי לעשות חשבון – האותיות מסביב שוות 21 ברבוע, אמת. כלומר, את החשבון של ההשראה רואים בתוך הצורה. יש כאן דוגמה יפהפיה שעל ידי שנותנים לביטוי צורה רואים את הסוד הפנימי שלו, שבפני עצמו הוא רבוע וגם מספר השראה, ה-20 ברבוע בפנים והכל יחד עולה 29 ברבוע.

יש עוד כלל חשבוני שמתגלה בצורה הנ"ל. הרי ידוע שכל רבוע, n ברבוע, הוא סכום של שני משולשים, המשולש של n והמשולש של n מינוס 1. "וטח את הבית" עולה 841 שעולה 29 ברבוע. בצורה הנ"ל, השורה האמצעית, אתה = 406, משולש 28, נמצא ששתי השורות, העליונה והתחתונה (וטח בית) = 435, משולש 29, ודוק.

שם ביט

יש עוד הרבה רמזים יפהיים שאפשר לראות כאן. נאמר רק עוד משהו: "וטח את הבית" היינו מילוי פנימיות, מילוי תוכן את הבית. ראוי להתבונן במילוי שלו, באותיות האמצעיות –

הבטחון, מתחיל מהקו וחוט. הביטוי הוא קו וחוט. חוץ מהפשט, קו הוא לשון תקוה, בטחון מתחיל מתקוה.

כמו שקו קשור לתקוה, לאיזו מדה קשור חוט? הביטוי הוא "חוט של חסד" – "כל מי שעוסק בתורה בלילה [לילה הוא גלות, אנחנו עדיין בגלות, אז כל התורה שאנחנו לומדים הוא תורה בלילה] נמשך עליו חוט של חסד ביום". בזכות שאנחנו לומדים תורה יבוא המשיח, יהיה בקר, ואז יתגלה "חוט של חסד" – תוכן של אהבה, שהכל הוא אהבת ה' והאהבה שלנו אחד לשני, אהבת ישראל. שוב, כתוב שהחיצוניות היא הקו והפנימיות היא החוט, שבנפש היינו התקוה והחסד, "חוט של חסד". בכל אופן, זהו מילוי התוכן – "וטח את הבית" – רמז אחד כאן.

"וטח את הבית" – רבוע והשראה

נעשה את הגימטריא של שלש המלים האלה: "וטח את הבית" שוה 841. זהו מספר מאד מיוחד, כי הוא גם רבוע וגם מספר השראה (סכום שני ריבועים רצופים) – 29 ברבוע (חויה ברבוע – יש חוה, האשה הראשונה, והיום אומרים חויה – חוה חווה חויה מאד מיוחדת...) וגם 21 בהשראה (20 ברבוע, 400, ועוד 21 ברבוע, 441, אמת).

המספר הקודם שהוא גם רבוע וגם מספר השראה הוא 25 – משהו יסודי מאד שלומדים בחשבון, 3 ברבוע ועוד 4 ברבוע שוה 5 ברבוע, משפט מאד מפורסם בחשבון. המשפט הזה אומר שהתוצאה, 25, היא גם רבוע, של 5, וגם השראה, של 4. אחריו אין תופעה כזו עד המספר 841, "וטח את הבית" – 20 ברבוע ועוד 21 ברבוע שוה 29 ברבוע.

אם יש פעמיים תופעה ודאי יש עוד פעם, אבל כדי להגיע אליה צריך לדלג הרבה – הפעם הבאה היא 119 ברבוע ועוד 120 ברבוע שוה 169 ברבוע. למישהי יש מחשבון, כמה שוה 169 ברבוע? צריך לבוא לכאן עם ציוד מתאים...

ואביטה

בטחון, כי האור הזה עכשיו אמור למלא את כל ההווה שלנו, את כל הבית ואת כל הנפש שלנו. זהו כבר בטחון.

גם כאן יש תופעה חשובונית: **ביט** שזה 21, כל המספרים מ-1 עד 6, משולש 6, ונשאר 820, גם משולש, משולש 40, ששזה "**ואהבת לרעך כמוך**" (ה"כלל גדול בתורה", עיקר מילויי חיי היהודי). מחלק כאן את הביטוי (לשון ביט) לשני משולשים.

עד כאן החלק הראשון של פרק ב במאמר. היינו 'בטוחים' שנגמור את הפרק, אבל כמו שאמרו לא תמיד קורה מה שבטוחים – לא בטחנו מספיק חזק... אבל גם זו טובה. שתהיה הרבה ברכה והצלחה, כל בת כאן היא שלוחה – למלא את כל ירושלים באור ואז "כי מציון תצא תורה ודבר הוי' מירושלים". שתהיינה הרבה בשורות טובות.

"וטח את הבית" – יוצא בצירוף **טיב**, לשון טוב, אבל בקבלה עיקר הרמז הוא **ביט** שהוא שם קדוש – השם שיוצא מהפסוק "**בזרעו יקבץ טלאים**", פסוק בישעיהו שקוראים בשבת נחמו, "נחמו נחמו עמי". כשיבוא המשיח יתקיים "**בזרעו יקבץ טלאים**" – אנחנו טלאים, כל יהודי, וכשיבוא משיח הוא יקבץ אותנו יחד. **ביט** הוא ראשי התיבות של הביטוי.

גם **שמן** באתב"ש מתחלף באותיות **ביט**. מתי בקבלה מכוונים שם זה? בהדלקת נרות בכלל, ובמיוחד כאשר יוצקים את השמן לתוך נרות חנוכה. אם מדובר בנרות שבת – זו פעולה של אשה. סוגרים את העינים ואחר כך פותחים אותן והן **מביטות** באור. כשבת מדליקה נרות מהי סגירת העינים? אמונה. אחר כך מדליקים את הנר, פותחים את העינים ורואים את האור – זהו כבר

ט' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד

קבלת פנים אלחנן-אריה ופיגא-ברכה שי' יודייקין

שם החתן והכלה הם אחד ממש, שתהיה השראה שלו בבית. בסגנון אחר, יש 'הוי' יחיד' ("גאט איז אלץ") ו"הוי' אחד" ("אלף איז גאט") – צריך לחבר את 'הוי' יחיד' עם "הוי' אחד", שיתגלה איך שהוא אחד ב-2 רקיעים וארץ וב-1 רוחות העולם. עד כאן הרמז העיקרי.

סוד פד

ראשי התיבות – אלחנן אריה פיגא ברכה – עולים פד, מספר חשוב באריז"ל. האריז"ל אומר ש-פד הוא ד"פ אהי – הערך הממוצע כאן של כל אות – וזו הכוונה של תיקון הברית, פד לשון פדיון. החתן הוא כהן (לכהן הגדול יש אפד, אפד סוד "אלמדה פשעים דרכיך", עיקר תיקון הברית כנודע) – כהן לא פודה את בנו, אבל ממנו פודים את הבן. הכהן צריך להיות בקי בסוד ה-פד, בכוונה של הפדיון. והוא סוד חנוך (בן ירד), רבו הרוחני (מקור החנוך) של משה רבינו וכחו של משה (וכל מורה והורה המנחיל את תורת משה לדורות הבאים) לחנך את בני ישראל (חנוך הוא הדור השביעי לאדם הראשון ומשה הוא הדור השביעי לאברהם אבינו, היהודי הראשון – "כל השביעין חביבין", בחינת שבת קדש).

אם מחשבים ן פשוטה של אלחנן כ-700 החשבון כבר יהיה 1326, גם כפולה של שם הוי' – נא פעמים הוי'. זהו המשולש של נא (בהיות הוי' הנקודה האמצעית של נא), של ג"פ טוב (טוב לשמים וטוב לבריות וגם טוב לעצמו). בשמות החתן והכלה יש טוב אותיות והחשבון כאן הוא טוב פעמים לחם – השם של יב אותיות שיוצא מברכת כהנים, ג"פ הוי' ("יברכך הוי'... יאר הוי'... ישא הוי'..."). המספר הוא אמונה פעמים אהבה, ששורה לברכה השלישית של ברכת

שתי מדרגות הוי'

שמות^א החתן והכלה עולים מספר מאד יפה ומוכר, מספר מושלם – 676, הוי' ברבוע. הוי' ברבוע רומז לשני שמות הוי', "הוי' הוי'", שלפני יג מדות הרחמים. יג הוא גם אחד וגם אהבה. הערך הממוצע של ארבעת השמות הוא אחד ברבוע. שני שמות הוי' לפני יג מדות הרחמים הם לפני הצמצום ואחרי הצמצום כשביניהם "פסיק טעמא" (סוד הצמצום הראשון). הם הוי' דלעילא והוי' דלתתא, כמו שמסביר האבן עזרא ששם הוי' השני הוא שם הוי' לשון מהווה, כמו שכתוב גם בתניא, והוי' הראשון הוא שם העצם שאין לו פירושו. על שם הוי' הראשון כתוב ש"עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו הגדול בלבד". אם כן, בני הזוג הם הכאת שני שמות הוי' הנ"ל, שם הוי' שמאיר לשרש הנשמה לפני ירדת הנשמה לגוף, בחינת צדיק, לפני הצמצום, עד שלא חטא, ושם הוי', שם הרחמים, המאיר לנשמה בגוף, אחר הצמצום, משחטא ושב בתשובה, בעל תשובה.

גם בחיי הנישואין יש את ההויה של היחוד בין החתן והכלה – הויה שהם מתהווים יחד הויה חדשה, וגם הילדים הם הויה חדשה, תכלית הנישואין, "פרו ורבו" – דהיינו שם הוי' לשון מהוה, שמתהווה כאן דבר חדש שגם ממשיך הלאה להוות ב"דור ישרים יבורך". חז"ל דרשו "והלכה... והיתה" – שהויה היא לשון נישואין, קידושין. תכלית ההויה-הקידושין היא י-ה-ו-ה – אבא-אמא-בן-בת, קיום מצוות "פרו ורבו". ההכרה היא שהכל בא משם הוי' שלפני הצמצום,

א נרשם למחרת על ידי איתאל גלעד (מפי הרב). לא מוגה.

שמקבלת מהגבורה והכלה היסוד שמקבל מהחסד.

יש גם רמז ביחס המספרי: **חסד-גבורה** – יחס של אחד לשלש (72 ל216) – עולים יחד **רפת**, הרבוע הכפול של 12. **יסוד-מלכות** עולים כפול, 24 ברבוע, ד"פ **קדם** (12 ברבוע), **סוד קדם עדן נהר גן**. כל אלה יחד, **חסד גבורה יסוד מלכות**, עולים 874 – ד"פ 216, ד"פ **אריה**. כלומר, לפי הספירות הממוצע של הכל הוא **אריה**, השם השני של החתן.

בצירוף לשמות החתן והכלה שעולים **הוי** ברבוע, מקבלים 1540 – גם מספר מאד חשוב – **ישראל** (כאשר מחשבים את ה-א של ישראל כ-1000), משולש **הכל**, ארבעון (טטרא-הדר) של 20. בחכמת הצירוף היינו מספר השרשים של שלש אותיות שונות שיש בלשון הקדש, שכל אחד מצטרף בששה צירופים – 22 כפול 21 כפול 20 חלקי 6.

עד כאן התבוננות בספירות העליונות השייכות לשמות החתן והכלה. נמשיך בעוד רשימה של גימטריאות של 676:

אהבה-אהרן בהכאה פרטית

החתן הוא כהן, בן אהרן. ידוע אצלנו ש-**אהרן** הוא **אהבה** – ה-ר היא **ב** וה-ן היא **ה** במספר קטן. אם לוקחים את המלה **אהבה** ו-**אהרן** ועושים הכאה פרטית – א פעמים **א**, ה פעמים **ה**, **ב** פעמים **ר**, ה פעמים **ן** – מקבלים 676, ד"פ **אהבה** ברבוע. **אהרן** עצמו הוא רבוע, **הוה** ברבוע, אבל בהכאה כבר עולה **יה-ו-ה** ברבוע.

"כל צדקות הוי"

עוד גימטריא: **"כל צדקות הוי"** – ביטוי שנגמר בשם **הוי**, כך ש"כל צדקות" עולה **כה** פעמים **הוי**. הביטוי נאמר בספר שמואל, כשהוא חוזר על תולדות עם ישראל כדי להזכיר להם את חסדי ה' – את "כל צדקות הוי". שמואל בשידוך זה הוא שם אבי החתן. עליו לזכור ולהזכיר את

כהנים – ברכה של נישואין ושלוש בית – **"ישא הוי פניו אליך וישם לך שלום"**.

שמות החתן והכלה בספירות – מלכות-חסד

יסוד-גבורה

אם נתרגם את השמות לספירות העליונות: חז"ל אומרים שאלחנן הוא שם של דוד המלך. על פי פשט זהו אחד מגיבוריו, אך חז"ל אומרים שזהו דוד עצמו. דוד הוא חן – מתנת החן למלכות – ואלחנן הוא לשון חן וחנינה, לשון "ואתחנן", תחנונים. אם כן, אלחנן הוא שם של מלכות.

אריה בגימטריא **גבורה**, "הוי גבור כארי". במרכבה אריה הוא דווקא החסד, "פני אריה אל הימין", אך האהבה שלו היא אהבה כאש. "אריה שאג מי לא ירא" שייך ליראה – **אריה** אותיות **יראה** בגימטריא **גבורה**. **אריה**, כידוע, הוא ר"ת אלול-ר"ה-יו"כ-הו"ר, שהם ימים נוראים. עיקר סוד ה**אריה** הוא לפי הגימטריא שלו, **גבורה**. לפי זה אלחנן-אריה היינו המלכות שנבנית מהגבורה. דוד המלך הוא משבט יהודה שנמשל לאריה – "גור אריה יהודה" – גם ענין של בנין המלכות מהגבורות.

עד כאן שמות החתן. נתבונן בשמות הכלה: פיגא היינו צפור – כמו צפרה, אשת משה רבינו. צפור בערכי הכינויים בקבלה שייכת לספירת היסוד, כמו **שיוסף** ששוע **עוף**. ברכה שייכת לחסד – "והיה ברכה" (כפי שקראנו בפרשת לך לך, "הברכות מסורות לך").

אם כן יוצא יפה מאד, אלחנן-אריה היינו המלכות שמקבלת מהגבורה ואילו פיגא-ברכה היינו היסוד – שמעל המלכות – שמקבל מהחסד, הקודם לגבורה. בדרך כלל הייתי חושב שהיסוד שמקבל מהחסד צריך להיות הזכר והמלכות שמקבלת מהגבורה הנקבה, אך כאן יש התכללות ו"אחילפו דוכתייהו" (תופעה המצביעה על גילוי העצמות, כמבואר בדא"ח) – החתן הוא המלכות

"כל צדקות הוי'". גם על החתן והכלה להכיר את "כל צדקות הוי'", איך הגיעו עד הלום, וממילא "העבר מלמד את העתיד" (פתגם של הרבי הרי"ץ).

"פנים יפות"

הגימטריא הבאה היא "פנים יפות". מאמר של שמאי הזקן – "הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות". שמאי עולה הוי' במשולש ו"פנים יפות" עולה הוי' ברבוע. בזכות שמקבלים את כולם בסבר פנים יפות זוכים לכח ההסברה, לסברא. בית שמאי היו "חריפים טפ"י בכח הסברא. הלל ושמאי הם יחסית כמו סיני ועוקר הרים. לקבל אנשים בסבר יפים יפות הוא דווקא הוראת שמאי – אף על פי שבית שמאי היא מדת הדין והקפידא. זו שוב תופעה של "אחליפו דוכתייהו" (המצביעה על גילוי העצמות כנ"ל). והנה, כמו שיש ביטוי "סבר פנים יפות" יש ביטוי מקביל "פנים מסבירות", ומבואר בחסידות ש"פנים מאירות" בחכמה ואילו "פנים מסבירות" בבינה. כאשר אמא (בינה) משפיעה למלכות (ברתא, "כאמה בתה") זה כבר "פנים יפות" (והרמז: יפות עולה מלכות).

"פנים יפות" הוא גם שם של ספר – ספר מיוחד לחתן ולכלה, שילמדו הרבה "פנים יפות" של בעל ההפלאה ז"ע. אחד הספרים שהיו במחזור לפי שנים שהרביים של חב"ד עשו – שנה ראשונה רש"י ואבן עזרא, שנה שניה רש"י ורמב"ן, שנה שלישית רש"י ואור החיים ושנה רביעית רש"י ופנים יפות. אם נקביל כנגד י-ה ו-ה – הקבלה המתבקשת למעיין – יצא שפנים יפות במלכות כנ"ל. אם רש"י הולך עם כולם נמצא שהוא בחינת קוצו של י – כמו שהרבי מסביר על קוצו של י בקונטרס "ענינה של תורת החסידות". אבן עזרא ורמב"ן הן י-ה, אבן עזרא י והרמב"ן ה, ואור החיים ופנים יפות הם וה.

מצוה במספר קדמי

יש עוד רמז מאד יפה: מצוה – שרומזת לשם הוי', כי מצ היינו י-ה באתב"ש – עולה במספר קדמי 676, הוי' ברבוע. הערך הממוצע של כל אות במספר קדמי היא אחד-אהבה ברבוע (כמו הערך הממוצע של ארבעת השמות של החתן והכלה).

לענינו, ענין חתן וכלה, המצוה היא לשון צוותא. לפני כל מצוה אומרים או מכוונים "לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה" – היחוד שנעשה למעלה על ידי היחוד למטה, "הוי' צלך", "דע מה למעלה ממך". היחוד כאן מסתתר ב-מצ, אתב"ש של י ה ("שכינה ביניהם", י של איש ו-ה של אשה) – רומז ל"מצא אשה מצא טוב" (בשמות החתן והכלה יש טוב אותיות כנ"ל, ובפסוק "מצא אשה מצא טוב", אשה עולה 306, היהלום של טוב, טוב פעמים חי), לשון מצא-מציאה. כאשר "מצא אשה מצא טוב" יש את עיקר היחוד של החתן והכלה.

בפרשת שבוע (וגם בדברים הקצרים שאנו שולחים מתוכה) מדובר על בנות לוט, מהם למדו אבותינו "לעולם יקדים אדם לדבר מצוה". "דבר מצוה" הוא היחוד – יחוד על מנת להוליד. בכלל, חז"ל אומרים ש"שמצוה רבה" היא "פרו ורבו", והיא המצוה הראשונה בתורה. בירושלמי (המובא בתניא) סתם מצוה היינו צדקה אבל בפשט סתם מצוה היא "פרו ורבו" – "מצוה רבה" וסתם "דבר מצוה" בלשון חז"ל – ומכאן רמז והוראה לכל חתן וכלה ואיש ואשה שביום חול טוב לתת צדקה לפני הזיווג.

"אתה הלך לפניהם"

עוד ביטוי: "אתה הלך לפניהם", ר"ת אהל 6) ברבוע). "אתה" היינו עצמות ה' והלך לפניהם" זו ההתפשטות של אור העצם. משה רבינו אומר בתפלתו לה' "כי אתה הוי' בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה [כמו לע"ל עין בעין יראו], נראה אותיות אהרן] אתה הוי' וענך עמך עליהם

"ויותר הוא לבדו"

הרמז הבא כתוב אצל יעקב אבינו לפני שהוא נאבק עם המלאך, שרו של עשו – **"ויותר הוא לבדו"**. יש הרבה חסידות שבהתבוננות שלו הוא הגיע לבחינת יחיד שלפני הצמצום, ל"לבד". **"ויותר הוא לבדו"** עולה הוי' ברבוע, כשמות החתן והכלה.

צריך להתבונן איך שייך לחתן וכלה, שהרי הם שנים שמתאחדים יחד. כמו שדברנו קודם, תכלית הדבקות של העליה של נשמות החתן והכלה (בפרט בשעת היחוד) היא לחזור לשרש המשותף שהוא בחינת יחיד, "לבד" שלפני הצמצום.

אפשר לדרוש שה"ויותר" הופך להיות יותר, נמשך יותר ויותר, עוד ועוד. יעקב הוא זה שזוכה להכי הרבה צאצאים. בביטוי "ויותר הוא לבדו" יעקב קבל את שם ישראל. קשור לרמז הבא:

"קהל ישראל"

יעקב הוא ישראל, וממנו יוצא קהל – **"קהל ישראל"** שוה הוי' ברבוע. הביטוי "קהל ישראל" מופיע יג – אחד, אהבה, יג מדות הרחמים – פעמים בתנ"ך.

"מרחוק הוי' נראה לי"

הרמז הבא: **"מרחוק הוי' נראה לי"** – שוב **נראה, אהרן, הוה ברבוע, והכל הוי' ברבוע.** "מרחוק" ממשיך את המקיף הרחוק, הוי' דלעילא, שם הוי' שלפני הצמצום.

שם מה במספר מספרי

הרמז הבא הוא שם מה. איך הוא שוה הוי' ברבוע? במספר מספרי, כפי שמוגדר בספר הפרדס, בין שאר צורות הגימטריא שהוא מפרט שם. הכוונה שבמקום מ אתה אומר **ארבעים** ובמקום ה **חמשה**, כך ששוה הוי' ברבוע (מה) הוא מילוי שם הוי'.

ובעמך ענן אתה הולך לפנייהם יומם ובעמוד אש לילה". על הזוג לכוון שה' הולך לפנייהם כל החיים, תחת ענני הכבוד שבזכות אהרן הכהן. ה"אתה" – המלה העיקרית בתפלה, כמו שכתוב בתנאי – הוא ההולך לפנייהם ומוביל אותם.

"יראת א-דני"

הגימטריא הבאה: **"יראת א-דני"**. בדרך כלל כתוב בתורה "יראת הוי'", אבל יש גם "יראת א-דני" – בפסוק (של ירדת התורה) "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה. ויאמר לאדם הן יראת א-דני היא חכמה וסור מרע בינה". שייך לרמז הקודם, כי ס"ת "אתה הלך לפנייהם" עולה **א-דני** ורוא"ת עולה **יראת**. אם כן, החכמה של בני הזוג – חכמת החיים בכלל – היא "יראת א-דני" היא חכמה].

חו"ב ישו"ת

הרמז הבא: במוחין יש שני יחודים, או"א עילאין, מוחין בעצם, וישו"ת, מוחין השייכים למדות – המשכת מוחין במדות, דהיינו המשכת חיות במדות. בלשון המקרא יש הבדל בין בינה לתבונה והאריז"ל אומר שהן שני פרצופים זה למעלה מזה, אמא עילאה ותבונה. לעומת זאת, חכמה היא גם אבא עילאה וגם ישראל סבא – אין מלה אחרת. יש הבדל במלים בין אמא עילאה ותבונה (בינה ותבונה), אבל אין משהו דומה לזה לגבי חכמה, רק שיש שתי בחינות של חכמה (אבא עילאה וישראל סבא). לכן בלשון המקרא שני היחודים הם **חכמה-בינה חכמה-תבונה** – סה"כ 26 ברבוע, כך שממוצע כל מלה הוא 13 ברבוע. אם כן, יש לזוג שלנו שייכות למוחין, לכל סוגי המוחין. לפעמים מסבירים שיחוד ישראל סבא ותבונה הוא הדעת ביחס לחכמה ובינה. נמצא איפה שיש אצל החתן והכלה שלמות של חב"ד.

ואביטה

"נשקו בר" (בן ה', מלך המשיח) – ומי שבר דעת בנישואין וביחוד גם זוכה לבן שהוא בר דעת.

יהודה ותמר

אחרון אחרון חביב, גימטריא שלקוחה מהש"ך על התורה בראשית לח, יא. הוא מסביר כמה קטעי זהר בגדולת היחוד של יהודה ותמר, ממנו יוצא משיח. הוא כותב שכח היחוד של יהודה ותמר הוא שם הוי' ברבוע, הוי' הוי'. ההיחוד של יהודה ותמר הוא אכן יחוד משיחי. שמות החתן והכלה שלנו רומזים גם ליחוד הזה. אמרנו שאלחנן הוא שם של דוד הבא מיהודה (סוד אותיות ה-ד של יהודה, שנוספה על ארבע אותיות הוי', לפי הסדר, שבשמו של יהודה, הוא רמז לדוד שנכלל בנשמת יהודה).

סדרת פיגא

עוד תרגיל חשבוני נחמד: אותיות פיגא יוצרות סדרה עולה שכל ההפרשים בה הם חיוביים, בלי הפרש שלילי – תופעה די נדירה: 1-3-10-80, והיפה שבסיס הסדרה הזו הוא חן. בשם פיגא יש הרבה חן. המספר הבא בסדרה הוא הריון – זהו שם שמסוגל להריון. אם נוסיף את המספר הבא לחמשת הראשונים נקבל שסה והערך הממוצע הוא חכמה – כלה מאד חכמה. המספר השביעי בסדרה הוא כבר כפולת שם הוי' – אין שום הכרח שיהיה כך. כל שבעת הראשונים הם שבע ברבוע כפול 46, 14 פעמים קסא.

עד כאן. שאלחנן-אריה ופיגא-ברכה יזכו לבנות יחד בית נאמן בישראל, בית מלא אורה ושמחה, ושיפוצו מעינותיהם (החל מצאצאיהם, דור ישרים יבורך) חוצה, עד ביאת ינון במהרה בימינו אמן.

מלמד לחתן ולכלה שעליהם להיות מה, בטול, כמו משה רבינו שאמר "ונחננו מה". מענין, הייתי חושב שבטול הוא משהו אישי – או שאני בטל או שאיני בטל, רק פונקציה שלי – והחידוש כאן שמשה רבינו אומר "ונחננו מה", כולל את אהרן. יש פסוק שמשה מכנה רק את אהרן כ"מה" – "ואהרן מה הוא" – אך פעמיים הוא אומר על שניהם "ונחננו מה". יש משהו ב"שבת אחים גם יחד" שדווקא בצוותא (סוד מצוה במספר קדמי כנ"ל) אפשר להגיע ל-מה (מצוה אותיות צו מה), בטול אמתי. לענינו, דווקא החתן והכלה יחד יכולים להגיע ל-מה, במספר מספרי, שהם בחינת "שבת אחים גם יחד".

"תקעו כף"

הרמז הבא הוא ביטוי מפרק מז בתהלים, שאומרים ז"פ לפני תקיעת שופר. מתחיל "כל העמים תקעו כף" – "תקעו כף" עולה הוי' ברבוע. תקעו עולה 24 ברבוע ו-כף עולה 10 ברבוע – יש כאן משוואה ש-24 ברבוע ועוד 10 ברבוע שווה 26 ברבוע. זה נאמר בקשר ל"כל העמים תקעו כף" – היום וגם פעם פירושו של תקיעת כף היינו קביעת הקשר, לכרות ברית. היום יש קשר גם למהפכה הרביעית – לקרב את כל העמים לאמונת היחוד, עד שיקוים היעוד "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי' לעבדו שכם אחד".

בר דעת

הגימטריא הבאה היא בר דעת. תמיד דורשים כבר מצוה שאז אדם מקבל את הדעת, אבל עיקר בר דעת נעשה בחתונה, ביום מצות "והאדם ידע". אפשר לדרוש שבר הוא גם לשון בן –

י' מרחשון ע"ח - כפר חב"ד

קבלת פנים צבי-יהודה וחו"שי' איצקוביץ

הקץ מתלבש בכס, כמו שיש את החוברת "בידי מי מפתח הגאולה" – לא רק שהמפתח בדינו, אלא שהקץ-הגאולה היא אצלנו. ה' צריך גם אותנו – השמחה והתענוג שלנו הם ה"נמי לכם". רמז מאד יפה, וכאן ה"נמי לכם" על פי פשט היינו "לכם" החתן והכלה. אפשר לכוון זאת בהינמא, לשון "נמי", כשהחתן מכסה את פני הכלה – יש שם רגע כדי לבקש "נמי לכם", בגימטריא קץ. זמן לבקש על הגאולה, ושתהיה "לכם" – בקשה קדושת ההנאה והתענוג, שיהיה יום טוב, "ושמחת בחגך... והיית אך שמח". זו הגאולה.

ציץ

הדבר השלישי כאן הוא **ציץ**. **ציץ** היינו ר"ת **צבי יהודה ושאר האותיות שלכם עולות צ**. **ציץ** היא מלה עם חן, שאפשר לקרוא ישר והפוך. הציץ הוא על המצח, בו כתוב "קדש להוי". **ציץ** לשון להציץ, לשון הבטה והסתכלות – זו הסתכלות שלמעלה מהעינים, במצח שלמעלה מהעינים. בעינים כבר יש שתים, יש קוים ימין ושמאל, אבל המצח הוא למעלה מחלוקת הקוים – הוא רצון פשוט, תיקון "רעוא דרעוין". זו מדרגת "יונת" שעולה ל"תמתי", תאומים לגמרי. בכל אופן, אתם הציץ. כתוב בדרושי שבת זכור – בה קוראים על הציץ, בפרשת תצוה – מוסבר שהציץ הוא הכח לנצח את עמלק. **עמלק** בגימטריא **ספק**. הציץ מקריץ אור וכת. אתם ביחד ציץ, מחד אתם "קדש להוי" ומאידך אתם "נמי לכם", צריך נשיאת הפכים (עוד נגיע לכך בהמשך). הציץ מקריץ כח אדיר לגמור עם כל הקליפות, עם "ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד".

נגנו^א "שיר השירים", "קול דודי".

רשמתי דף גימטריאות של יחוד השמות שלכם – נעבור עליו, אפשר לכוון בחופה ובשבע ברכות – ובכל החיים הארוכים והמתוקים.

קץ

צבי יהודה, 132, ועוד חן, 58, עולה 190. המלה הפשוטה ביותר היא 90-100, **קץ** – אתם מברשים את הקץ, "קץ שם לחשך", יצחק אותיות **קץ-חי**, "כי עת לחננה כי בא מועד" (השנה הזו, עת-חננה). כתוב שבשם יצחק ה-ק רומז ל-100 שנה של אברהם וה-צ ל-90 שנה של שרה – יחוד של אברהם ושרה להוליד את יצחק. [היינו שם עכשיו – תכננו ללכת לקבר רחל, אבל סגור שם בגלל ההילולא אז הלכנו למערת המכפלה.] אז אתם גם אברהם-שרה. זה הדבר הכי פשוט במספר 190.

"נמי לכם"

יש ספר שנקרא מאמר מרדכי לרבי מרדכי מנדבורנא – חידוש שהרבי מצטט ממנו. היות שהרבי אוהב את המשיח, אוהב את הקץ, הוא מצטט את דבריו. הוא דורש על לשון חז"ל "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם". "בעינן" גם מלשון לבקש, דווקא בשבועות – וכך בכל יום טוב, וגם שבעת ימי המשתה הם ימים טובים – צריך "בעינן נמי לכם". העיקר הוא "להוי" אבל "בעינן נמי לכם" – צריך לבקש שהאור והשפע יהיה גם "לכם". באותו ספר כותב ש-**נמי** שוה **ק** ו-**לכם** שוה **צ**, כך "שבעינן נמי לכם" היינו לבקש את הקץ.

בא עוד קודם – זו הסבה למלכות דוד, הסבה שצריכה להיות עוד לפני מה ששמואל מושח את דוד מלכא משיחא. לפי פשט "עלץ לבי בהוי" היינו שמחת חנה על הבן עצמו ו"רמה קרני בהוי" היינו רמז לתפקידו של שמואל למשוח את דוד. משמואל עצמו אפשר להגיע לעליצות, בהיותו שקול כנגד משה ואהרן.

אחד באלב"ם

אחר כך, אתם "אחד" – ה' ברא את העולם באלף בית שנקרא אלב"ם. יש אתב"ש ויש אלב"ם (שתי האלפא-ביתות העיקריות), ובספר מגלה עמוקות כתוב ש"כלם בחכמה עשית" היינו 'כולם באלב"ם עשית', כי חכמה עולה אלב"ם. אחד באלב"ם – לקס – עולה 190. זו כוונה של "והיו לבשר אחד", שלפי רש"י היינו הבן שנולד.

ר"ת "הוי צלך על יד ימינך"

עד כאן היו מלים פשוטות. מכאן מתחיל משהו יותר מורכב: "הוי צלך על יד ימינך" – ר"ת "הוי צלך" שוה ק (צבי יהודה) ור"ת "על יד ימינך" שוה צ (לפי חלוקת המלים בפסוק). מה אתם צריכים לכוון? פירוש הבעל שם טוב שמוכא בקדושת לוי ועוד מקומות – שכל מה שאדם עושה ה' כמו צל אחריו, 'דע מה למעלה – ממך'. זה בעיקר לגבי יחוד החתן והכלה, כמו "צלא דמהימנותא" – צבי עולה אמונה וצבי ר"ת "צדיק באמונתו יחיה". כמו שתיכף נסביר – מי שמוקף בצלא דמהימנותא מרגיש שכל מה שהוא עושה ה' עושה אחריו, "הוי צלך". ביחוד החתן והכלה יש גם יחוד קוב"ה ושכינתיה, ה' ושרש נשמות ישראל. "על יד ימינך" אומר שעיקר מה שה' הוא הצל – משקף וגם פועל את היחוד ואת מקור ההולדה למעלה – הוא "על ידי ימינך", הימין-האהבה-החסד שלכם. "ימינך" עולה 130, י"פ אהבה. בכל אופן, החשבון הוא שאתם שוים הר"ת של "הוי צלך על יד ימינך", בדיוק בחלוקה של ק ו-ץ.

פעם

עוד מלה פשוטה – פעם. רומז בפירוש לחתן וכלה, כי הפעם הראשונה שמופיעה המלה "פעם" בתורה היא "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת" – הלב פועם. חשובה מאד פעימת הלב בין החתן והכלה. החתן אומר על הכלה "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי". "עצם מעצמי" אומר שהם עצם אחד לגמרי. דורשים תמיד ש"בשר" גם לשון בשורה – בשורת הגאולה. כל מה שחלמת לבשר לעולם – מתגלם בתוך הכלה. "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת" – אתם פעם. פעם יכול להיות גם כמו 'פעם אחת היה...', מפעם – אתם פעם, מאוחדים מהשרש המשותף. פעם יכול להיות גם עתיד, "עדי עד", עוד הפעם ועוד הפעם, כל פעם עולים בעליות שבאין עורך, עד אין סוף. עכשיו, בהוה, יש את פעימת הלב. מתקשר גם לרמז הבא:

עלץ

בשירת חנה – הפטרת היום הראשון של ראש השנה – המלה הראשונה (אחרי "ותתפלל חנה ותאמר") היא "עלץ", המספר שלכם. החויה הכי נעלית בנפש היא עליצות. אתם ה"עלץ" של שירת חנה, אחת מעשר השירות בתנ"ך (תיקון ליל שביעי של פסח). תיכף נראה ש-עלץ הפוך הוא צלע – "ויבן הוי' אלהים את הצלע". האשה היא הצלע. יש עוד רמז לגבי צלע שנראה להלן, אבל עכשו מתבוננים בסוד עלץ שהוא אותן אותיות בסדר הפוך.

חנה אומרת "עלץ לבי להוי" ובהמשך כתוב "רמה קרני בהוי". חז"ל דורשים "רמה קרני ולא פכי" – מתייחס לבנה שמואל, שמשח את שאול בפך ומלכותו לא התקיימה, ומשח את דוד בקרן ומלכותו נצחית, "דוד מלך ישראל חי וקים", "דוד מלכא משיחא". אם כן, "רמה קרני בהוי" היינו מלכות דוד, אבל "עלץ לבי בהוי"

“אלהי קדם”

בסוף התורה משה רבינו אומר “מענה אלהי קדם” – אתם שוים “אלהי קדם”. יש את ה-ק של קדם, ושאר האותיות הן צ בגימטריא. כתוב ש“כל קדמון נצחיי” – יש בכם קדמות, “אלהי קדם”. לפי הבעל שם טוב העולם מורכב משלשה ממדים – עולמות-נשמות-אלקות. “אלהי קדם” היינו ש“אלהי” הוא הקדמון לכל הקדמונים ו“כל קדמון נצחיי” – תיכף נגיע לרמז שלכם שהוא לשון נצחיות. אתם הולכים לבנות “מענה” – בית – וצריך לכוון שהמעון שלכם (גם בית וגם שם של אחד הרקיעים, יש לכם בית פה למטה בארץ, ארצנו הקדושה, ארץ הקדש, ובתוך הבית יש גם רקיע, גרים גם בשמים וגם על הארץ בעת ובעונה אחת) שייך ל“אלהי קדם”. “אלהי קדם” מתגלה במחשבה הקדומה של אדם קדמון, ששם “כולם נסקרים בסקירה אחת” ומשם ה’ “קורא הדורות מראש”. ר”ת שני הביטויים הם א”ק (בשניהם ה-ק הוא לשון קדם). “אלהי קדם” שוה “עלץ [לבי בהוי”]” ואילו אדם קדמון שוה “רמה [קרני בהוי”]”.

עץ יהודה

צבי ועוד חן שוה עץ – אז אתם “עץ יהודה”. בהשגחה פרטית, אחת הגימטריאות של הזוג שמחר תעשו יחד שבע ברכות (אליעזר ומעין אהבה שי’ ריגור) היא “עץ אפרים”.

“על פי”

עוד משהו פשוט: ק שוה על ו-צ שוה פי – אתם “על פי”. איפה כתוב? הרבה פעמים, אבל איפה הריכוז הגדול של הופעות ביטוי זה? “על פי הוי’ יחנו ועל פי הוי’ יסעו את משמרת הוי’ שמרו על פי הוי’ ביד משה”. זהו פסוק אחד בתורה שיש בו ד”פ שם הוי’ ב”ה. אמרנו קודם שאתם מתחילים ב“ויסע”, שקודם נוסעים – הכל “על פי הוי’”, גם הנסיעה וגם התניה. “יחנו”

ויסע-ויבא-ויט

הדבר הבא הוא משהו מאד יסודי בקבלה: משלשת הפסוקים שלפני שירת הים, ויסע-ויבא-ויט, יוצאים **עב** השמות של ה’ – מהנושאים הבסיסיים בקבלה. למה? זו פעם יחידה בתנ”ך שיש שלשה פסוקים רצופים שבכל אחד יש **עב** אותיות. לוקחים אות ראשונה מכאן, אחרונה מכאן וראשונה מכאן. אתם שוים בדיוק **ויסע-ויבא-ויט**. כתוב ששלשת הפסוקים האלה הם חסד-גבורה-תפארת, כנגד נשמות האבות. משה הוא נשמת יעקב, לכן הפסוק השלישי, שכנגד יעקב, הוא “ויט משה”. 190, **ויסע-ויבא-ויט**, הוא סכום כל המספרים מ-1 עד 19, **יט** – עיקר מיקוד וריכוז הכוונה הוא בתוך ה“יט”.

נתרגם הכל עליכם: כמו שנראה, אתם קודם נוסעים – כמו שכתוב בפרשת לך לך של השבת חתן “ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה”; אחר כך צריך “ויבא” – להגיע לאיזה יעד, איזו חניה, כמו שנראה; בסוף יש “ויט”. יש פסוק “ויט שכמו לסבול”. אצלך, שאתה קשור ליששכר – תלמיד חכם... כן? אתה תלמיד חכם? – אז יש “ויט שכמו לסבול”, קשור לשכם עיר הקדש. זו בחינת יעקב, עמוד התורה, ומשה רבינו נותן התורה. **ויסע-ויבא-ויט** היינו סכום כל המספרים מ-1 עד 18 וה-**יט** בסוף משלים למשולש 19. בקיצור, אתם **עב** השמות – יש הרבה מה ללמוד והרבה מה לכוון, לא יהיה לכם משעמם.

הקפה

יש כוונה להקפות של הכלה את החתן: אתם **הקפה** – כל **הקפה** היא **צבי יהודה חן**. יש גם אור מקיף ויש גם כח להקיף. זוג עם כח מיוחד להקיף את המציאות. כשהקיפו את יריחו כבשו אותה, הפילו את החומה – צריך כח של הקפה. כנראה שאתם גם יכולים לקבל כחות אין סופיים מה’ בהקפה. כנראה שאחר כך צריכים גם לפרוע – אבל קודם, היות שאתם שוים **הקפה**, אתם מקבלים כמה שאתם רוצים בהקפה.

צלע, חוה במשולש. אם כן, כל העיבור וכל ההקפה היא תיקון חוה. כתוב שהחסידות בכלל היא תיקון חוה. עד החסידות, ולא עד בכלל, היה תיקון אדם. החסידות, שראש השנה שלה הוא יט סלול, היא תיקון חוה.

לשון חן, שם הכלה, אז כנראה אתה, החתן, עיקר הכח הנוסע והכח לחנות הוא חן. בפסוק הנ"ל מקדימים את "על פי הוי' יחנו", החן, הכלה, ל"ועל פי הוי' יסעו", החתן – "סוף מעשה במחשבה תחלה", "אשת חיל [שהיא 'אשת חן'] עטרת בעלה".

"כליל יפי"

יש עוד ביטוי, שהוא הכי יפה אבל צריך לתקן אותו – **"כליל יפי"**. כליל שוה צו ו-יפי שוה ק – שוב חלוקת קץ. רק מה? כשמחפשים איפה נאמר "כליל יפי" רואים שזהו תואר בו משתמש יחזקאל הנביא. יחזקאל נקרא **"בן אדם"** (רמז ליחוד החתן והכלה, יחוד **בן ו-מה**, יחד **מהיטבאל**), נאמר לו "בן אדם שא קינה על מלך צור" והוא אומר לו "אתה חותם תכנית מלא חכמה וכליל יפי", הכל תארים של מלך צור.

פנימי

בחסידות מלמדים שצריך להיות 'פנימי', לא 'חיצוני' ח"ו. עד עכשיו לא היית פנימי, אבל עכשיו יש סיכוי שכשאתם תלמדו חזק חסידות יחד תהיו פנימי – אתם שוים **פנימי**. רומז גם למזבח הפנימי, מזבח הקטרת – יחוד החתן והכלה הוא "בחד קטירא אתקטנא ביה אחידא ביה להיטא" שאמר רשב"י. קטרת היא התקשרות. מי שפנימי זוכה לסוד הקטרת, המזבח הפנימי.

כתוב שצור נבנתה מחורבן ירושלים וירושלים נבנית מחורבן צור – יש כאן עימות בין התרבויות. עימות תרבות אומות העולם ותרבות עם ישראל הוא בתורה עימות ירושלים-צור. חירם מלך צור באמת תרם לבית המקדש, כך צריך שנקח לקדושה את כל מה שיש לו – ותכלית מה שיש לו היא "כליל יפי" – ועם זה לבנות את ירושלים עיר הקדש ובית המקדש. גם מאד מתאים לחן, כי חן ויפי הולכים יחד. "שקר החן והבל היפי" היינו מלך צור, אבל א"אשה יראת הוי' היא תתהלל" בחן וביפי שלה, בנין ירושלים. הקץ הטוב יבוא כאשר נברר ונעלה את ה"כליל יפי" – תפקיד שלכם, שכל ה"כליל יפי" של צור יעבור אלינו.

אמצעי תיבות נצח-סלה-ועד

אמרנו שיש לכם נצחיות. יש ביטוי שאומרים כל בקר – ביטוי חשוב, לפי מאמר חז"ל ש"כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אינו זז לעולם, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא". אמצעי התיבות נצח-סלה-ועד הוא **צלע** – **עלץ** הפוך – ששוה לשמות שלכם, כנ"ל. כוונה יפה שהיחוד שלכם הוא נצחי, שהרי "אלהי קדם" הוא **"קדמון נצחי"**, בגימטריא **משיח** (ר"ת **קן** – לשון מעון, "קן צפור" הוא היכל המשיח, הקן של **הצפור** שמבשרת את **השלום** לעולם).

כח הגבול, כח הבלי-גבול

הכל, רשמתי כאן **חי** דברים, היה הקדמה כדי להגיע לשני הדברים האחרונים: כתוב שאור אין סוף נושא שני כחות הפוכים, כי ה' נושא הפכים. מצד אחד יש בו כח הגבול ומצד שני יש בו כח הבלי-גבול. **כח הגבול כח הבלי-גבול** שוה 190, הגימטריא של השמות

תיקון חוה

קץ-צלע עולה י"פ **חוה**, והיות ש-י הוא הנקודה האמצעית של 19 זהו גם 19 במשולש. חוץ מזה, זהו מספר מאד חשוב – סוד העיבור. כי מחזור קטן של העיבור הוא 19 שנה, מתוכן יש ז שנים מעוברות ו-יב פשוטות. היחוד הוא מ-1 עד 19 – המחזור הזה הוא **הקפה**, וההקפה של העיבור היא מ-1 עד 19, שאם נחבר אותם נקבל

ההגיון – אי אפשר להתווכח עם מספר – אבל כל החכמה יחד לא הגיונית, יש יותר מדי אפשרויות. לכן המחשבה שואפת לשיטת חישוב שלכל מספר יהיה אך ורק מלה אחת. כמו שבמספרים, אם אני כותב 190 הוא שוה רק 190 – אם אכתוב את הספרות בסדר אחר כבר יהיה מספר אחר, לא אותו דבר. האם יש דרך גם באותיות לעשות משהו כזה, שטה שכל מספר יהיה רק מלה אחת? אז אהיה רגוע, שאדע שהמספר הזה הוא רק המלה הזו ולא יכול להיות מלה אחרת. אפשר לעשות בדיוק אותו דבר, כדי לתת הגיון מוחלט לחכמת החשבון של מלים בתורה. הגיון החשבון שלנו בנוי על 10, שיטה עשרונית, ובאלף-בית יש 22 אותיות. לכן אפשר לעשות בדיוק אות השיטה, אותו הגיון, על בסיס 22:

א הוא 1, לא יכול להיות משהו אחר. **ב** הוא 2 – בחשבון הקדמון שאנו מגדירים על פי בסיס 22 – לא יכול להיות **אא**, כי **אא** הוא 23. 3 הוא רק **ג**, ו-22 רק **ת**. עד כאן יש רק **כב** אותיות, אז איך אני כותב 23? כמו במספרים, **אא**. כמו ש-1 ו-0 הוא 10 – באותיות אין 0, אבל ב-**אא** ה-**א** הראשונה היא 22 ועוד **א** היא עוד 1, סה"כ 23. 23 הוא רק **אא**, אין דרך אחרת לכתוב. 24 הוא **אב**, 25 **אג** וכך הלאה. **את** היינו 44, ו-45 הוא כבר **בא** (**ב** פעמיים 22, ו-**א** היא 1). המספר הבא הוא **בב**, 46, וכו'. עוד פעם, בחשבון הזה כל מספר הוא אך ורק מלה אחת.

כעת דורשים לכבוד הכלה: איזה מספר שוה **חן** בחשבון זה? ה-**ח** היא **ח** פעמים 22 וה-**ן** היא עוד 14 – 190. במספר הזה **צבי-יהודה** נכלל ב-**חן**. שוב, לא **נח** ולא שום מלה אחרת תהיה שוה 190. מכל הגימטריאות זו הגימטריא שאני הכי אוהב. אם כן, יש פעמיים **חן** – "**חן חן**" – בחשבון הרגיל, 58, ובחשבון הקדמון, 190. יחד עולה **רמח**, **אברהם**, מספר מצוות עשה של התורה. כמה שוה **לה** ("**חן חן** לה") בחשבון הזה? 269, שהוא המספר הראשוני ה-58 (**חן**)!

עוד דוגמה: צריך להיות שכינה ביניהם, **י** של איש ו-**ה** של אשה – **יה**. כמה שוה **יה** בחשבון

שלכם. זאת אומרת שהמשימה שלכם – המשרה שעל השכם שלכם, "ויט שכמו לסבול" – היא לסבול את שני הפכים, כח הגבול וכח הבלי-גבול, כאחד.

יש רמז שאנחנו מאד אוהבים: **כח הגבול** עולה 74. הרמב"ם לא עושה את הגימטריא, אבל הוא ברור אצלו ש-**כח הגבול** היינו **הגיון**, אותו מספר. אם כן, מהו **כח הבלי-גבול**? **בלי הגיון**. זהו עיקר המשימה שלכם. **בלי הגיון** היינו "**הגיון לבי** [לפניך]". כמה שוה **לפניך**? "יהיו לרצון אמרי פי [כמו על פי] והגיון לבי לפניך" – גם "**לפניך**" שוה אותו מספר, מלה שלא כתבתי כאן. הגיון הוא במח, שכל, ובלי-הגיון הוא בלב – השאלה מה שולט על מה. בדרך כלל אצל הבינוני צריך "מח שליט על הלב", שההגיון ישלוט על הבלי-הגיון, כי הבלי-הגיון הראשוני, התוהי, הוא פרא. אבל מי שזוכה להיות צדיק – אתם הולכים כעת להיות צדיקים גדולים – אז "פנימיות הלב שליט על המח" (כמו שאדמו"ר הזקן אמר על עצמו), **כח הבלי-גבול** שליט על **כח הגבול**, ואז אפשר להגיע להישגים בלי גבול, **ויסע-ויבא-ויט**, "**על פי הוי'** יחנוו **ועל פי הוי'** יסעו". כמו שכתוב על אברהם, "ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה" עד אין סוף. גם דבר שצריך ללוות אתכם כל החיים – שאתם יחד גם כח הגבול וגם כח הבלי גבול, שני הפכים בנושא (לשון נישואין) אחד.

חן בחשבון קדמון דכ"ב אותיות

אחרון-אחרון חביב: יש חשבון שאנחנו קוראים לו 'חשבון קדמון ד-**כב** אותיות' (שייך גם ל"אלהי קדם"). למה יש הרבה אנשים שלא מחזיקים כל כך מגימטריאות? כי מכל מספר אפשר לעשות מליון דברים – גזמה, באמת אי אפשר לעשות מליון, אבל אפשר לעשות הרבה דברים – ובתוכם יש גם דבר והיפוכו. גימטריא היא לא חד-משמעית, היא לא הגיונית – יש משהו בגימטריא שלא הגיוני. זהו מספר, יסוד

ואביטה

היא תפלה שיהיה גילוי עצמות אלקות, "נודע ביהודה אלהים". האור של "נודע ביהודה אלהים" מתפשט בכל עם ישראל, גם בצפון, שם ממלכת ישראל – "בישראל גדול שמו". כמה אותיות יש בפסוק זה? 28, כת, 7 במשולש. כלומר, השורה התחתונה של המשולש תהיה "גדול שמו" והנקודה העליונה תהיה רק ה-נ של "נודע", כמו שער ה-נ:

נ

ו ד

ע ב י

ה ו ד ה

א ל ה י ם

ב י ש ר א ל

ג ד ו ל ש מ ן ו

כשאתה מתחתן אתה צריך להכיר עוד פסוק בתנ"ך שמתחיל במלה "נודע" – "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ" באשת חיל. המלה "נודע" – שוה 130 – מופיע 13 פעמים בתנ"ך, אבל רק שלש פעמים בתחלת פסוק. יש עוד פסוק בתהלים שמתחיל ב"נודע" – "נודע הוי' משפט עשה בפעל כפיו נוקש רשע הגיון סלה", אבל עיקר שני הפסוקים הם "נודע ביהודה אלהים בישראל גדול שמו" ו"נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ". כששרים "אשת חיל" זהו פסוק מאד עיקרי בפרק.

גם ב"נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ" יש 28 אותיות, משולש 7. אפשר לשים משולש על משולש, אז יהיה יהלם 7:

נ

ו ד

ע ב י

ה ו ד ה

א ל ה י ם

ב י ש ר א ל

ג ד ו ל ש מ ן ו

נ ו ד ע ב ש ן ע

ר י ם ב ע ל

ה ב ש ב ת

זה? 225, יה ברבוע ("יהיה"). גם משהו פלאי, שבחשבון הזה יה יוצא יה ברבוע!

אחר כך אפשר לעשות חשבונות לפי שיטה זו. למשל, י-ה-ו-ה יהיה מספר גדול מאד – ה-י היא 10 פעמים 22 בחזקת 3 = 106480, ה-ה עילאה היא 5 פעמים 22 ברבוע = 2420, ה-ו היא 6 פעמים 22 = 132 (צבי יהודה) וה-ה תתאה = 5, ס"ה 109037! רק חשבון ה-יה ("שכינה ביניהם") = 108900 = 330 ברבוע (330 = 22 פעמים יה, 108900 = יה ברבוע פעמים כב ברבוע). רק חשבון ה-וה ("והנגלת") = 137, קבלה כו'.

"נודע ביהודה" – "נודע בשערים"

נעשה עוד משהו שלא כתוב כאן בדף, תורה שבעל פה: נשים את הכלה לפני החתן, "אשת חיל עטרת בעלה", חן צבי יהודה ראשי תבות חצי – ביחד, ביחוד שלכם, אתם עדיין חצי, כי יש שותף שלישי שהוא עוד חצי. כמו מחצית השקל, כמו סוד חצוצרות, שני חצאי צורות. אם נוציא את ראשי התבות, חצי, ישארו בשם החתן אותיות ב-יהודה – אפשר לחבר למלה "ביהודה" – ו-ן של חן. חשבתי על הפסוק – "נודע ביהודה אלהים בישראל גדול שמו", "נודע ביהודה".

"ביהודה" עולה לב ו"נודע" עולה עין, יחד לב ועין עולים בצלם, וממילא "נודע ביהודה אלהים" עולה "בצלם אלהים" שעולה אברהם (רמח, אברים שבגוף ומצות עשה של התורה). אחר כך כתוב "בישראל גדול שמו". המלבי"ם כותב על הפסוק שמה ש"נודע... אלהים" הוא יותר מ"גדול שמו" – "נודע... אלהים" הוא גילוי העצם, ידיעת המהות, כמו "והאדם ידע את חוה אשתו", ואילו "בישראל גדול שמו" היינו גילוי של התפשטות אור בלשון החסידות. למה? קשור ל"עץ יהודה" ו"עץ אפרים" שאמרנו קודם. המקדש הוא ביהודה והתפלה שיבנה בית המקדש במהרה בימינו – מה שאתם בונים מקדש מעט –

ו	ע	ם	ז
ק	נ	י	
א	ר		
ץ			

שלכם היה **צלע**, המשולש של **חזה**. הבעל האמתי הוא הקב"ה, צריך להיות "חציו 'להוי' וחציו 'לכם'", חצי לכם. מה פירוש "בשבתו עם זקני ארץ"? כתוב בזהר שההתבוננות צריכה להיות יחד עם התקשרות לזקני הדורות – האבות הקדושים, צדיקי כל דור ודור. אצלנו "זקני ארץ" היינו הבעל שם טוב וכל ממשכיו הקדושים. צריך התבוננות כל חדא לפום שיעורא דיליה והתקשרות לצדיקים.

ההיקש בין שני הפסוקים הוא משהו יפה, עבודת ה' שלכם – מצד אחד אתם "נודע ביהודה אלהים", צריך שיהיה גילוי העצם של האלקות, והוא על דרך "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ". זו כוונה כשתאמר בשבת "אשת חיל". הדף הוא תשורה, מתנה לחתן ולכלה. שרו ורקדו "אשר ברא".

הזהר מפרש את "נודע בשערים בעלה" – כמו שמובא בהקדמת התניא – "כל חדא וחדא לפום שיעורא דיליה". "בעלה" הוא ה', שער הנון כאן – "כל חדא וחדא לפום שיעורא דיליה, לפום מה דמשער בלביה". זהו הפסוק של התבוננות – התבוננות אישית, פרטית, שרק היא התבוננות אמיתית. "שערים" כאן היינו שערי בינה, נ רומז לשער הנון ו"בעלה" הוא ה'. שניכם כזוג יחסית לקב"ה – אתם **חצוי**, הר"ת שלכם כנ"ל – אתם האשה, הכלה של ה', העולה להתיחד עם ה' בכלות הנפש (שתי השורות האמצעיות של צורת היהלום הנ"ל = **כלות הנפש**). לכן גם החשבון

ליל שבת קדש פרשת בלק, י"ד תמוז ע"ז - כפר חב"ד רמ"ח אותיות צג ו-צה

אבינו והמלאכים, וזו הפעם הראשונה שמוזכר פת בתנ"ך.

תביא חומש ונקרא מבפנים: "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו". המלה פת היא מלשון פתח – כמו שנראה בהמשך – ולפני כן כתוב "פתח האהל" ("והוא ישב פתח האהל... וירץ לקראתם מפתח האהל"). מה רש"י כותב? הוא לא מפרש על "פת לחם" אבל הוא כותב על "וסעדו לבכם":

"וסעדו לבכם" – בתורה בנביאים ובכתובים מצינו דפתא סעדתא דלבא. בתורה 'סעדו לבכם'. בנביאים (שופטים יט ה) [לגבי הסיפור של פילגש בגבעה] 'סעד לבך פת לחם'. בכתובים (תהלים קד טו) 'ולחם לבב אנוש יסעד'.

אם כן, רש"י מביא שלשה פסוקים בתנ"ך שעולה מהם שפת היא סעודת הלב, אבל אפשר לקרוא את רש"י – "בן חמש למקרא", שלא יודע לפסק את הרש"י נכון – כך: "וסעדו לבכם – בתורה בנביאים ובכתובים", שסעודת הלב היא בתורה, בנביאים ובכתובים... ואפשר להמשיך לדרוש שאם נסעד את הלב בתורה, בנביאים ובכתובים – אז "מצינו דפתא סעדתא דלבא", נמצא שהפת סועדת את הלב.

פירושי התוועדות

נמשיך לקרוא בפנים את הווארט:

פירושים – הדברים שמדברים בכנס' אצל משקה [ראינו כמה פעמים] שהוא קורא להתוועדות כנסיה של משקה, והדיבורים שמדברים בהתוועדות הם הפירושים], ובוה צריכים להזהר שתועלת גדול הוא מאד [כשמדברים בהתוועדות חסידית, הרי מה מדברים בדרך כלל? מספרים סיפורים, על הרבי ועל

[אחרי^א הדלקת נרות:]

נגנו "ידיד נפש", "מה ידירות" (צאנז), "מעין וולם הבא" (ברסלב), "י-ה רבון" (נדבורנא), "פרוק ית ענך" (מעליץ) ועוד.

א. חשיבות פירושי חסידות

צג. המזלזל בפרורי פת בא לעניות, תורה נקרא פת, פירושים – הדברים שמדברים בכנס' אצל משקה, ובוה צריכים להזהר שתועלת גדול הוא מאד, והמזלזל בוה – לעניות – ר"ל אין עני אלא ברעת. מרש"ג

פת התורה

המזלזל בפרורי פת בא לעניות [הוא מביא כאן מאמר חז"ל^ב שמי שמזלזל בפרורי פת בא לידי עניות. בזלזול הכוונה היא לזרוק אותם או לשפוך עליהם מים. לכן יש הנזהרים לאסוף את פירושי הלחם אחרי הסעודה, ויש שאוכלים אותם. בהלכה נפסק שישנו איסור רק לגבי שיעור כזית, אבל יש הנזהרים גם בפירושים הכי קטנים. נוהגים להדר בוה.

כעת הוא דורש את מאמר חז"ל: [תורה נקרא פת [איפה רואים שהתורה נקראת פת? כתוב בספר משל^ג "לכו לחמו בלחמי" וחז"ל^ד דורשים את הפסוק על התורה.]

המלה "פת" מופיעה פעמים רבות בחז"ל, אך היא לא מצויה הרבה בתנ"ך. איפה היא כתובה בתורה? ["ואקחה פת לחם"^ה]. נכון, אצל אברהם

^א נרשם על ידי אליעזר שלמה מזרחי. לא מוגה.

^ב פסחים קיא, ב; חולין קה, ב.

^ג ט, ה.

^ד ברכות נו, א; חגיגה יד, א.

^ה בראשית יח, ה.

בסעודת ראש חדש תמוז, יש אנשים שמקפידים לאכול רק בריא עד שההקפדה הופכת לעבודה זרה... צריך לומר להם שהכל לא בריא, ואוכלים את הפת בתחלת הסעודה כדי שיהיה "פתח תקוה", שמה שנאכל יהיה לבריאות (יש על כך גם תפלות).

המלה **פתח** עולה **חסידות** (כנ"ל), ו-**תקוה** עולה ז פעמים **חכמה**. יש בתקוה חכמה גדולה – שלמות של חכמה, אף על פי שלא נשמע כך בהשקפה ראשונה (וכידוע מרבי נחמן שיאוש, היפך התקוה, הוא טפשות).

פירורים וביוריים

יש חילוף אותיות בומ"ף, והאותיות העיקריות שמתחלפות בזה הן פ ו-ב. לענינו, המלה **פירורים** מתחלפת ב**ביוריים**, עבודת הביוריים. הרבי אמר שנסתיימה עבודת הביוריים, ויש לנו כמה ביאורים מה הכוונה¹, ובכל זאת ברור שבמובן כלשהו נשארו עוד ביוריים לברר, והדבר קשור עם פירורי הפת [עבודת הביוריים נסתיימה, אבל עבודת הפירורים לא נסתיימה...]. גם המלה **פת** מתחלפת בחילוף בומ"ף ב-**בת**, ר"ת בעל תשובה. כאשר 'בוקעים' את ה-ת ל-רר (סוד "בקע לגלגלת" להמשיך מהגלגלת **רגל רגל**, כמבואר במ"א), **פת** נעשה **פרר** (עבודת הפרורים) ו**בת** נעשה **ברר** (עבודת הברורים), ודוק.

פת הפוך הוא **תף**, יש תף בקדושה ותף בקליפה, תף בקדושה הוא "תף מרים" ותף דקליפה הוא קול התופים בהם מתופף היצר הרע כדי לעורר באדם את התאוות שלו, לפתות אותו ליפול בפגם הברית. **התף** של הקדושה הוא **תפלה** ואילו **התף** של הקליפה הוא **תפלות** (המלמד בתו תורה כאלו מלמדה תפלות, היינו דווקא תורה **פסולה**, תורת **לילית**, תורה שלא לשמה. רבי נחמן אומר **שקבלה** – סוד לימוד תורה לבנות-מקבלות, דהיינו לימוד תורה שלא לשמה שאז התורה שהוא לומד היא תורה פסולה, תפלות –

חסידים וגם על יהודים פשוטים, ואפשר לחשוב שאולי זה דיבורים סתם, על זה אומר שיש בזה "תועלת גדול".

אם הוא אומר שלא לזלזל כנראה שיש הוה-אמינא כן לזלזל. הדיבורים בהתוועדות הם לא ממש ווארט, וגם אם יש שם ווארט הוא לא תמיד נאמר בצורה של ווארט מסודר, אלא בתור משהו שעולה ספונטני מהלב. כנראה שדווקא הפירורים האלה חודרים לעל-מודע של האדם יותר משאר לימוד חסידות. על תלמידי חכמים כתוב שאפילו שיחת חולין שלהם צריכה לימוד, כך אצל תלמיד חכם תמיד, לא רק בהתוועדות – כנראה שהוא כל הזמן בגדר שתוי... אבל אצל חסידים זהו המצב בהתוועדות כאשר לוקחים קצת משקה, "יקח נא מעט מים...!", מעט משקה, ואח"כ "וסעדו לבכם...". והמזלזל בזה – לעניות – ר"ל אין עני אלא ברעת. מרש"ג.

פת – פתח תקוה

בחסידות דורשים **זלזול** – ובמיוחד בהקשר למאמר חז"ל זה – מענין זרע לבטלה. מתאים להדגשה שלו כאן לגבי "בא לידי עניות" ש"אין עני אלא ברעת", כי עיקר פגם הברית הוא בספירת הדעת, שענינה התקשרות – "והאדם ידע את חוה אשתו". הדעת היא ההתקשרות במוחין, והיסוד הוא התקשרות במעשה ובלב. גם הביטוי פירורי פת מתאים לדרשה זו, משום ש-**פת** בגימטריא **לילית** – הקליפה שמפתה את האדם וגורמת לפגם הברית.

יש פת בקליפה ויש פת בקדושה. מהי פת בקדושה? כמו שאמרנו קודם, פת היא מלשון פתח, היא פותחת את הסעודה, כמו "פתח רבי שמעון". אם האות פ רומזת לפתח, למה רומזת ה-ת? [תקוה]. כן, פת ר"ת פתח תקוה. **פתח תקוה** בגימטריא **שכבת זרע** (999) כנודע. היינו שיש **תקוה לתקן** את חטא הזלזול בפירורי הפת (על ידי העמקה בתורת **החסידות** שעולה **פתח**, "פתח דברין יאיר מבין פתיים [אלו שהתפתו על ידי **לילית**]", וכידוע מהרבי הרש"ב). כמו שדברנו

¹ ראה מעין גנים ח"א פרשת בראשית, ובכ"ד.

קשר לפגם הברית. ומה שציר הדלת יסוב עליה היינו הקשר בין פת לפתח כנ"ל].

פתת

פתת. פתות אתה פתים (ויקרא ב, ה). [הוא אומר ששרש המלה 'פת' הוא פתת, והוא מלשון פתיתים, חתיכות. כלומר, "פת לחם" בלשון התנ"ך היא חתיכת לחם. בלשון חז"ל פת היא לחם שלם, כמו בענין בציעת הפת – מברכים על פת שלמה ואז בוצעים – אבל בלשון התנ"ך פת פירושה חתיכת לחם. לפי זה, צריך קצת להבין מה שכתוב אצל אברהם אבינו "ואקחה פת לחם"

– פסוק שהוא מביא לקמן בפירושו. אם הוא הביא לשלשת המלאכים רק חתיכת פת, איך היא הספיקה להם? צריך לומר שהחתיכה היתה גדולה. רש"י לא כותב על "פת לחם" כלום, אך יש לעיין ברד"ק שם שמדקדק לפי דבריו כאן¹]. ענין חתיכה ושבר. וכן פת לחם (בראשית יח, ה), חתיכת לחם. ואכל פתי לבדי (איוב לא, יז). [פסוק שאיוב אמר על עצמו – שמרוב צער הוא אכל רק חתיכת לחם לבד, כמנהג האבלים]. מפתו תאכל (שמואל ב' יב, ג). פתך – אכלת תקיאנה (משלי כג, ה). משליך קרחו כפתים (תהלים קמו, יז), פירושו כמו הדבר הנבצע לבצעים ובתשלומו ובפתותי לחם (יחזקאל יג, יט). וזכר רבי יהודה בזה ענין אחר מהפעל הכבד והפתית בשפתך (משלי כד, כח), ומשפט המלה הפתות בחולם [יש כאן מחלוקת בין הרד"ק לרבי יהודה, שגם היה מדקדק גדול, לגבי הפסוק במשלי "והפתית בשפתך". לפי רבי יהודה "והפתית" מלשון חתיכות, כאלו היה

בגימטריא נאוף, כאשר התיקון הוא לעשות מהתורה תפלות. משא"כ כאשר הבת-ברר לומדת תורה לשמה על מנת להשפיע אור וקדושה בעולם אז אין קבלה גדולה וקדושה יותר מזו. והיינו "תף מרים", התף של בת ישראל קדושה המשפיעה לנשים – בכל בת משפיעה יש ניצוץ של מרים הנביאה בת יוכבד, פועה בת שפרה, כאמה בתה, שממנה יוצאת מלכות בית דוד כפרש"י על "ויעש להם בתים". בתף שלה מרים הופכת את המים המרים למתוקים, כמו שעושה משה אחיה הקטן, שלמד ממנה, בפסוקים הבאים על ידי העץ (המר).

ב. שרשי השער פת

המלה פת היא שער של שתי אותיות. האות העיקרית היא פ, כי ה-ת היא מאותיות האמנתיו שחלשות בשרש. האות פא היא לשון פה, "פתח פיך ויאירו דבריך". "ועלהו לתרופה" – להתיר (ה-ת של פת היינו ה-ת של תרופה, לשון התרה) ולפתוח פה אלמים (הפה העליון) ופה עקרות (הפה התחתון), "פה אל פה אדבר בו", תיקון מילת הלשון ומילת המעור המכוונות זו כנגד זו. כעת נסתכל בספר השרשים לרד"ק – ספר חשוב מאד, שכדאי שכל אחד יהיה רגיל בו – את השרשים שיוצאים מאותיות פת:

פות

פות. והפתות לדלתות הבית (מלכים א' ז, ג). [זהו פסוק שכתוב לגבי בית המקדש שבנה שלמה המלך: "והפתות לדלתות הבית". הוא מפרש מיד את הפסוק:], הוא כמין כים קמן של ברזל שיסוב ציר הדלת עליה [הציר, עליו מסתובבת הדלת כשהיא נפתחת ונסגרת, יושב על הפות – שבלשון רבים הוא "פתות", כפי שמסביר בסמוך – כך שהפות מחזיק את הציר], כמו שאמרו (כלים פרק אחד עשר משנה ב. דף יט, ע"ב). הפותה שתחת הציר. ומוזה פתהן יערה (ישעיה ג, יז), כי הנפרד [נפרד הכוונה לשון יחיד]. ממנו פת ובהסמכו לכנוי פתהן. והוא כנוי לערוה [משמעות זו מתקשרת לאמור לעיל, שיש לפת

¹ זו לשון הרד"ק שם (בראשית יח, ד-ה):

"יקח נא מעט מים", אמר מעט למעט נדיבותו בפיו מדרך המוסר... ואקחה פת לחם, מכאן שהצדיקים אומרים מעט ועושים הרבה וכן ראוי לעשות, לפיכך נכתב זה הספור כדי שילמד אדם ממנו דרך ארץ, כי הנה אברהם אמר פת לחם, שפירושו חתיכת לחם, ולא אמר לחם, כמו שאמר מעט מים, כמו שפירשנו.

[שזה בלי תכנון]. כן, בלי שום שכל. פתי עושה דברים פתאום, במהירות. בקדושה הפתיות היא זריזות יחד עם מתינות, "זריזות במתינות", אבל יש גם את הפזיזות של הפתי של הלעומ"ז.

פתע

איזו מלה הולכת עם פתאום? [פתע-פתאום]. כן, כך הוא כותב בהמשך, **פתע** הוא גם שרש שמתחיל ב-**פת**, וכך הוא מביא אותו בהמשך בתור שרש נפרד, אבל הוא קשור עם פתאום (לפי הכלל ש-**א** היא פנימיות **ע**, **פתאום** הוא פנימיות **פתע**). איפה מוזכרת המלה פתאום בהקשר חיובי? [ופתאם יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים]. נכון, כך נאמר לגבי המשיח. כלומר, יש משהו פתי אצל המשיח, שמגיע פתאום בלי קשר לכל התכונות. בהמשך הוא מביא גם לגבי הפסוק "יפת אלהים ליפת", מה הפירוש של "יפת"? לפי חז"ל הוא מלשון יפי, אבל רש"י כותב על פי התרגום "יפת ירחיב", לשון הרחבה. הרד"ק כותב פירוש שלישי, שהוא מלשון פתוי.

פתח

אחרי זה הוא מדבר על השרש **פתח**, שאמרנו שקשור ל-**פת**. איך יודעים שיש קשר בין פתח לפתי? כתוב בתהלים¹⁰ "פתח דבריך יאיר מבין פתיים", שפשוט שהוא "לשון נופל על לשון", המלה הראשונה והאחרונה, "פתח" ו"פתיים" (כפי שכבר ראינו לעיל).

פתח

על השרש הבא, **פתל**, נקרא בפנים: פתל. נפתולי אלהים נפתלתי (בראשית ל, ה). [מלשון פתול, כתוב "האלהים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים",¹¹ חשבונות רבים הם כל הפיתולים (פתי הוא ההפך של ישר?) כן, דבר והיפוכו. אבל יש בנפתלי הזה גם ממד של אתהפכא, כח ועצמה חזקה שיכול להפוך רע

מנוקד בחולם, ואילו לרד"ק הפירוש הוא מלשון פתוי, פתוי שפתים]. ועוד נכתבנו בשרש פתה על מתכנתו. ויתכן להיותו מהענין הנוכח ענין שבירה וחתיכה [הוא כותב הצדקה לשיטת רבי יהודה. גם המלבי"ם מפרש "והפתית] לענין הפסוק שאמר אל תהי עד הנם ברעך שאם תהיה עד הנם בו תשברו ותכהו בשפתוך] (גם המלבי"ם מפרש "והפתית בשפתוך" מלשון פת לחם, כמו רבי יהודה. נשים לב שיש כאן גם תופעה של לשון נופל על לשון, "והפתית בשפתוך". השפתים מחולקות, נשברות, והן כנגד נצח והוד, רקיע שחקים ששם ריחים הטוחנים מן לצדיקים לע"ל. באותיות השפתים יש את חילוף פת-בת כנ"ל שהוא קרוב ל"פת בג" המלך, וד"ל].

פתה

פתה. פן יפתה לבבכם (דברים יא, ז). [מלשון פתוי]. ויפת בסתר לבי (איוב לא, כז), ולפתה שפתיו לא תתערב (משלי כ, יב), ענינו המיית הלב לזולתו שלא על דרך האמת והשכל [הוא פתי, מתפתה, לא על פי שכל. עם ישראל נקרא "יונה פותה", שמתפתה לקב"ה. גם לגבי הקב"ה אנחנו אומרים בראש השנה "אפתנו בשופר". יש כאלו שלא היה נח להם הלשון הזאת – המתנגדים לא יכלו לסבול לשון כזה, שכביכול אנחנו מפתים את הקב"ה – לכן שינו ל"ארצנו בשופר". ככה כתוב במחזור בסוגריים, אבל הגרסה העיקרית היא "אפתנו" (בהתעודת של חסידים כאשר לוקחים מעט מים-משקה הדבר מתישב...)].

בהמשך הדברים הוא מביא את הפסוק "פתי יאמין לכל דבר" ו"שומר פתאים הוי". יש פתי דקליפה אבל יש פתי דקדושה. למדנו בסעודת משיח והלאה את הצמח צדק שאומר שלכאורה "פתי יאמין לכל דבר" נכתב בהקשר שלילי, ויש על כך את תשובת הבעש"ט ש"שומר פתאים הוי" (מהפרק של הרבי השנה). בהמשך הוא כותב שהמלה פתי קשורה לפתאום, מה הקשר?

¹⁰ תהלים קיט, קל.

¹¹ קהלת ז, כט.

ואביטה

לטוב. למה כתוב כאן שם אלקים? כי יש בפתולים הרבה עצמה, כמו "אלהים אדירים"^א. הוא מביא בהמשך שמהשרש **פתל** יוצאת גם המלה **פתיל**, "פתיל תכלת" של הציצית שהוא גם כח של אתכפיא ואתהפכא כמבואר בזהר...]

פתן

פתן. [מהו פתן? נחש.] על חר פתן (ישעיה יא, ח.), כמו פתל חרש (תהלים נח, ה), מרורת פתנים בקרבו (איוב כ, יד), ראש פתנים יינק (שם כ, טז), הם הנחשים הרעים. ואמר פתן חרש לעוצם רעתו כלומר שאין לו לחש. כרתות אל המפתן (שמואל א' ה, ד), מתחת מפתן הבית קדימה (יחזקאל מז, א). הוא אומר ש-**פתן** הוא שרש המלה 'מפתן', כלומר שבשער **פת** כלול גם הפות, המחזיק את ציר הדלת, וגם המפתן שמתחת לדלת, היא האסקופה התחתונה אשר ידרכו בה. וכן אמר התרגום סקופתא **נפת** עולה פעמים **ספק-עמלק**, הערך הממוצע של כל אות. צריך להפוך את **הספק לאסקופה** ולדרוך עליה כדי להכנס לבית. בדלת יש משקוף מלמעלה ואסקופה מלמטה, מלים מתחלפות. הפת, הפתח, כוללת את שניהם. עמלק מטיל ספק כפול מלמעלה, בה', ומלמטה, בתכלית חיי האדם עלי אדמות...]

פתע

פתע. פתע ישבר (משלי ו, טו), הפ"א בסגולה. בפתע פתאום (במדבר ו, ט). [כמו שהזכרנו קודם], ואם בפתע בלא איבה (שם לה, כב.), פתאום בלא כוונה.

פתר

פתר. [מלשון פתרון חלומות.] כאשר פתר לנו (בראשית מא, כב.), ופתר אין אתו (שם טו.), תשמע חלום לפתר אתו (שם), איש כפתרון חלמו (שם יא.), הלא לאלהים פתרנים (שם מ,

ח.). ענין הכל פירוש וביאור החלום [כל הפסוקים שמביא כאן כתובים לגבי יוסף הצדיק, "בן פרת יוסף", פרת אותיות פתר^ב. יוסף הצדיק שייך לספירת היסוד, "וצדיק יסוד עולם" – קשור לתיקון הברית שבסוד פת, כנ"ל. **פת לחם** נוטריקון פתרון חלום, רמז שאכילת פת היא סגולה לפתור לטובה את כל החלומות...].

אם כן, למדנו על שבעה שרשים שמתחילים ב-**פת**, ועוד שרש אחד, **פות**, בסוד "אז ישיר", א על גבי ז.

ג. טומאה וטהרה – אטימות ורגישות

את אות צד למדנו בסעודת ראש חדש, אז נמשיך לאות צה:

טומאה – טמטום המח והלב

צה. מה שאין מרגישים ממה מתחיל הנפילה [זו שאלה מאד חשובה, מה הסיבה לכך שמתחילה לאדם ירידה-נפילה בלי שהוא שם לב בכלל. לעתים אדם נופל חלילה בעבודת ה' והוא לא מרגיש את הנפילה. מדוע?]: פ"א א' אחד לחברו כתיב שאסור לילך ד' אמות בלי נט"י וששורה רוח טומאה, הנה הלכתי ואינני מרגיש כלום. וענהו זהו הרוח טומאה ששורה עליך שאתה שואל [הרוח טומאה גופא היא מה שאתה שואל על כך שאינך מרגיש אותה (בנוסח אחר כתוב "זהו הרוח טומאה ששורה עליך מזה שאתה שואל")], כן, גם נכון, העובדה שאתה שואל מעידה בעצמה על הרוח טומאה (לכאורה עצם העובדה שהוא שואל מראה שאכפת לו.) הוא לא לגמרי טמא, אבל יש עליו רוח טומאה...]

מהי רוח טומאה? טמטום המח והלב. העובדה שאין לאדם רגישות להרגיש את רוח הטומאה היא עצמה מראה על הטמטום אצלר, מחמת הרוח טומאה ששורה עליו. הנושא של טמטום המח והלב מתקשר למה שדברנו בסעודת ראש חדש.

^א שמואל-א ד, ח: "מי יצילנו מיד האלהים האדירים אלה".

^ב ראה בעל הטורים בראשית מט, כב.

וההבטה אצלו היא בקור רוח, הדבר מעיד עד כמה הוא משוקע ברע ומתענג ממנו.³⁷

[מספרים שהרבי הרש"ב הביא פעם גביר לישיבה, והביאו עוף לארוחת צהריים, וכל התמימים עטו על העופות. הגביר שאל את הרבי הרש"ב לפשר הדבר. הרבי הרש"ב ענה לו שאתה רגיל בכל מעדני העולם ולכן לא מתפעל מזה אבל הבחורים האלה לא רגילים לדברים כאלה.] זה בא מהיצר הרע. [יצר הרע של תאוות היתר, שם זה תאוות איסור.] זה שד משדין יהודאין וזה שד משדין נוכראין.

רגישות למציאות הרע (על ידי התבוננות)

על כל פנים, המלה היא רגישות, שצריך להיות רגישות לרע. חוסר רגישות הוא שרש הרע. כאן מדובר על רגישות לרוח הטומאה ששורה על מי שהלך ד אמות בלא נטילת ידיים. יש כמה סיפורים על כך שהמתנגדים לא כל כך הקפידו על זה. מה המקור שלהם? הגר"א, שאמר אחרי סיפור מסירות הנפש של אברהם בן אברהם³⁸, הגרף פוטוצקי הגר-צדק, שבזכות מעשהו עברה רוח הטומאה ששורה על הידים מן העולם. יש כאלה שמביאים את דבריו להלכה, אבל החסידות לא סוברת כך. יתכן שהדבר נכון בממד מסוים, אבל במקום יותר עמוק נשארה עדיין טומאה.

[לגבי ארץ ישראל כתוב שאין רוח טומאה.] חז"ל אומרים "ארץ ישראל טהורה היא", הכוונה שכאן יש רגישות לרוח טומאה, ורגישות לרע היא סימן טהרה. הענין מזכיר את מה שדברנו ביום שלישי³⁹ על היחס של צדיקי הדור למצב היהודים בארץ – אם נמצאים בארץ ולא מרגישים את הטומאה אפשר לומר שמטמאים את הארץ. הרי בחז"ל הכל טמא, כשמישהו נמצא בחז"ל אין לו רגישות לטומאה שיש שם, והכוונה במשפט

הבאנו שם מבעלי המוסר שדנים בשאלה למה רואים שאצל חרדים היצר הרע מאד מפריע ואצל החילונים לא רואים כל כך – לחרדי מפריעים שלטי חוצות לא צנועים או חוף הים, וחילוני אומר 'מה אתה מתרגש מזה? לי זה לא עושה כלום'. כתוב בספרי המוסר שהחילוני לא מתפעל מהדברים הללו כי הוא כל כך דש בעברה עד שכבר לא עושה לו כלום, הוא איבד את הרגישות לטומאה.

"כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו"

כמה "ואביטה" יש לך כאן? [30]. נקרא מבפנים, עמוד כה. דברנו על שני המשלים שמביא ר' גרונום:

פירוש אחד, שאם קושרים כלב בשלשלאות הוא משתגע. אם אני לוקח את הכלב ועוצר אותו, קושר אותו, הוא מתחיל להשתולל. "כל הגדול מחברו", מי שמספיק חזק שקושר את היצר, עושה שהיצר הרע מתחיל להשתולל [זהו הסבר למאמר "כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו"], כמו כלב שקושרים והוא יותר משתולל, כך אחד שגודר את עצמו, כשמגיע למקום נסיון היצר הרע שלו מתחיל להשתולל. [העירו בשיעור:] כמו שאומרים שהחרדים הם מאד... בדיוק, יש מבעלי המוסר של ימינו שעושים מזה עיקר הפירוש של "כל הגדול מחברו כו", שהיצר מתגרה דווקא בחרדים, ועל כן לא מבינים אחינו בני ישראל ה'חפשיים' (שמרוב השימוש ביצה"ר כבר משטטשו את רגישותם כלפיו), מה כל כך 'ביג דיל' בשלטי חוץ לא צנועים... [הם כל כך נשחקו עם היצר הרע, עד שלא מבינים מה מפריע בשלטי חוצות לא צנועים או בחוף ים. הרבי רש"ב אומר בקונטרס העבודה פ"ב – שאמרנו שכל בחור צריך ללמוד, המקור הכי חשוב בחב"ד על שמירת העינים – שמי שנדמה לו שלא מתפעל ממראות אסורים,

³⁷ נלמד בארוכה בשיעור ליל ה' תמוז ס"ח (השיעור השלישי מסדרת שיעורי קונטרס העבודה).

³⁸ נלמד בארוכה בשיעור י"ב סיון ס"ז.

³⁹ שבע ברכות אור לי"א תמוז.

ואביטה

"מאך דא ארץ ישראל" היא להרגיש את הטומאה גם בחו"ל.

הייתי שמח אם מה שהגר"א אמר היה נכון, כי לעתיד לבא כתוב "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ". לגבי אברהם אבינו כתוב "מי יתן טהור מטמא", שהוא בא מטפה טמאה, מתרח, אבל היתה לו רגישות לרע, לכן עוד בקטנותו שבר את פסלי אביו בחרן. היתה לאברהם רגישות לפסלים דוקא מפני שהיה טהור, ומכחה הוא היה יכול לצאת משם, "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", שלש דרגות של יציאה מטומאה לטהרה, הכל על ידי רגישות.

איזה כח בנפש הוא רגישות? [גבורה]. מה הפנימיות שלה? [יראה]. כן, יראה היא הכח בנפש של הרגישות, יראת שמים היא רגישות לטומאה. כמה עולה רגישות? [919, התבוננות]. זו גימטריא שדברנו עליה הרבה פעמים – מהתבוננות באים לרגישות.

לגבי תפילין של ראש כתוב "והיו לטטפת בין עיניך", וחז"ל דורשים טט-פת, שתיים שתיים. טט ר"ת טמא טהור – הדרך להבחין בין טמא לטהור היא על ידי המוחין של תפילין של ראש. פת היינו תיקון הפת עליה דברנו לעיל, תיקון שהתחיל מאברהם אבינו כאשר הגיש לאורחים (מלאכים) "פת לחם" (והיותו שתיים, שתי פרשיות בתפילין, היינו כמבואר לעיל שפת עולה פעמיים ספק שכנגדם צריכים פעמיים פסק, פסק הלכה, כמבואר במ"א).

נגנו ניגון חב"די. התפללו קבלת שבת וערבית.

דבר יום ביומו - פרשת וירא

פרשת וירא יום שני – צדקה ומשפט

"כִּי יִדְעִיתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אֲתָרְיוּ וְשָׁמְרוּ דְרָוֶךְ ה' לְעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט" – זו תמצית החינוך וההדרכה של אברהם אבינו, המחנך והמדריך הראשון (כפי שלמדנו בפרשת לך-לך על הפסוק "וירק את חניכיו").

אדמו"ר הזקן מסביר איך כל אחד צריך לתת צדקה בדרך של "צדקה ומשפט". יש לך עבודה, ברוך ה', ואתה מרוויח סכום מסוים בסוף החודש. כעת, עליך לעשות משפט-צדק עם עצמך: כמה באמת אתה זקוק לפרנסת ביתך (מתוך הסתפקות במועט הנדרש, ללא רדיפה אחר מותרות וניקור עינים). את כל השאר, אתה נותן בשמחה לצדקה, צרכי מצוה. שהרי כל מה שאינני זקוק לו, הוא רק מופקד בידי כדי לעשות בעזרתו מעשים טובים. זו דרך ה'" שקבלנו בירושה מאברהם אבינו.

פרשת וירא יום שלישי – החמלה

"וַיִּחְזְקוּוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וַיְבַדּוּ אֶשְׁתּוֹ וַיְבַדּוּ שְׂפִי בְּנִתְיָו בְּחִמְלַת ה' עָלָיו וַיִּצְאֵהוּ וַיַּנְחֵהוּ מִחוּץ לְעִיר" – לוט ומשפחתו נצלו "בְּחִמְלַת ה'". המושג חמלה מופיע עוד פעמיים בתורה: כאשר בת פרעה ראתה את משה בתיבה "ותחמול עליו", וביחס למי שמסית לעבודה זרה שאסור לרחם עליו "ולא תחמל".

בחמלה יש יותר מרחמים רגילים. מדת הרחמים היא ממוצע בין החסד והגבורה, ואילו החמלה היא נקודת ההטיה מתוקף מדת הגבורה והדין ולהגיע לחסד חנם, כמו שמפרש רש"י בפסוק "ולא תחמל – לא תהפוך בזכותו", להפוך ממדת הדין לחסד.

החמלה מזכירה את חג הפסח שבו ה' חמל עלינו, כמו שמפרש רש"י: "ופסחתי – וחמלתי".

פרשת וירא יום ראשון – הכנסת אורחים

אברהם אבינו יושב כחום היום ומצפה לאורחים. ביום כזה חם אין עוברי דרכים מצויים, אבל אברהם אינו מתייאש. בדרך הדרוש: אברהם מצפה שגם אם אין אורחים בשטח, יכולים להיברא כעת אורחים חדשים (וכמו שדורשים חז"ל "בְּהִקְרָאָם – באברהם"). באמת כך קורה: לאברהם באים שלשה מלאכים, מלאכים חדשים שנבראו עכשיו מכוח המצוה של אברהם.

כמו שההתעוררות של אברהם בוראת אורחים חדשים, כך הוא זוכה באמונתו להוליד את יצחק. חז"ל אומרים שאברהם בטבעו היה עֶקֶר וכן שרה היתה עקרה, ללא רחם! ובכל זאת, בכוח אמונתם הגדולה הם יצאו מהעקרות, והקב"ה גילף לשרה רחם, כבריאה חדשה.

הבריאה החדשה מומחשת בשם הפרשה, "וירא", פועל שחוזר שלש פעמים "וַיִּרְא אֱלֹהִים... וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא... וַיִּרְא וַיִּרְא"⁴³ – כמו שנאמר על הבריאה הראשונה "וירא אלהים את האור כי טוב", וכמו הפסוק "ראה זה חדש הוא". רואים דבר חדש שמגיע במהירות האור. בנוסף, כל הפרשיה כאן היא באווירה של זריזות מופלאה, "וירץ לקראתם... וימהר אברהם... מהרי שלש סאים... ואל הבקר רץ אברהם". נשנה את סדר האותיות במלה אברהם ונקבל **בָּא מְהֵר**.

מאברהם אבינו לומדים את הכלל הגדול "זריזים מקדימים למצוות". לא רק שהוא בעצמו מקדים, אלא שבמעשיו הוא מקדים את ביאת הבשורה הטובה. זריזים מקדימים את ביאת הגואל ואומרים לו **בָּא מְהֵר!**

[לפי מאמר 'עירוב תבשילין' בספר עץ פרי]

ואביטה

וראשי התיבות של חג הפסח הם "חמלה גדולה".
 אכן, חז"ל אומרים שמעשה הפיכת סדום היה
 בפסח (ולכן לוט אפה מצות), זמן של חמלה.
 שלשת החומלים בתורה הם הקב"ה (אצלנו),
 בתיה (בת פרעה), וסתם יהודי (שאסור לו לחמול
 על המסית). ובגימטריא הוי' בתיה יהודי =
תחמל.

[מתוך עמודיה שבעה]

פרשת וירא יום רביעי – בנות לוט

מעשה לוט ובנותיו במערה הוא, על פניו, מגונה
 מאד. חז"ל אף אומרים שאברהם אבינו התרחק
 מלוט לאחר שיצא עליו שם רע שבא על בנותיו.
 ובכל זאת, לבנות לוט היתה כוונה טובה, לקיים
 את העולם, ולכן יש צד חיובי במעשה שלהם עד
 שחז"ל קוראים לו "דבר מצוה"!

כך אמרו בגמרא: **"לעולם יקדים אדם לדבר
 מצוה, שבשביל לילה אחת שקדמתה בכירה
 לצעירה קדמתה ארבע דורות לישראל" –** כלומר,
 לבת הבכירה נולד מואב שממנו יצאה רות ודוד
 המלך, ולבת הצעירה נולד בן-עמי, אבי בני עמון,
 שממנו יצאה נעמה העמונית אשת שלמה המלך
 (ארבעה דורות לאחר רות). כאן, במעשה המסובך
 הזה, מתחבא האור של דוד המלך והאור של
 משיח בן דוד (שהוא מזרע דוד ושלמה, מואב
 ועמון).

והנה בנבואת ישעיהו נאמר "ויבלע בקר הנה פני
 הלוט הלוט על כל העמים והמסכה הנסוכה על כל
 הגוים" – הלוט מכסה את הפנים, כמו בפסוק
 "וילט פניו". לעתיד לבוא, במהרה בימינו, הקב"ה
 יסיר את האמונה הכוזבת מעל פני העמים הטועים
 בדתות השקר, ויסיר את האלילים של עובדי
 העבודה-הזרה, "אלהי מסכה" (ראו מלבי"ם).

"הלוט הלוט" רומז לשתי דתות השקר הגדולות
 שיצאו מהיהדות, הנצרות והאסלאם, בדומה
 לשתי בנות לוט, האחיינ של אברהם אבינו (ועמון
 ומואב אף קבלו חלק בארץ שהובטחה לאברהם
 כברית בין הבתרים) – הבת הבכירה היא הנצרות

(שקדמה לאסלאם), ולבנה קראה "מואב",
 בהודאה על שייכותו לאביה, כמו הנצרות
 שמקבלת עקרונית את התנ"ך (אלא שמוסיפה
 עליו דברי כפירה ובטול התורה). הבת הצעירה
 קראה לבנה "בן עמי", בהסתרת מקורו, כאסלאם
 המכחיש את התנ"ך.

בסוף, הנוצרים והמוסלמים עם עובדי הדתות
 האליליות במזרח – כולם יחד יכירו באמת של
 תורת משה, כפי שישלים משיח בן דוד שיצא
 מבנות לוט.

[מהתוועדות ליל פורים תשע"ב]

פרשת וירא יום חמישי – שמע בקולה

לאברהם אבינו קשה מאד לקבל את הדרישה
 של שרה לגירוש ישמעאל בנו, עד שה' אומר לו
 "כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַיךָ שְׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ".

האיש והאשה שייכים, בדרך כלל, ל"מהות
 ומציאות". האיש שייך יותר למהות העקרונית
 המופשטת, ואילו האשה יותר מציאותית ומעשית.
 אברהם איש החסד רוצה לעשות טוב לכולם, הוא
 רואה משהו מהותי טוב בישמעאל ולא מוכן
 לגרש אותו. נכון שהארץ תהיה ליצחק, הממשיך
 של אברהם, אבל אולי גם לישמעאל יהיה מקום
 בתוכה.

אבל שרה קובעת שמבחינה מציאותית אין
 מקום לישמעאל בארץ ישראל. טוב לנו וטוב
 לישמעאל שהוא יהיה במקום אחר. כל עוד הוא
 כאן, הוא "מצחק" ומזיק, טוען שהוא בעל הבית.
 כאן צריך לדעת 'לחתוך', לצמצם את מדת החסד
 שלא תתפשט למקום לא-נכון ולנהוג בתקיפות
 הנדרשת.

במחלוקת כגון זו, על הגבר להאזין לקולה
 המציאותי של האשה. כמו שאומרת הגימטריא:
שמע בקולה = מציאות.

העולם היא ממנו, "אל עולם". אבל לא מספיק שהוא אומר את הדברים בקול, לא מספיק שהוא מלמד ומסביר טוב ושוב, לא מספיק שכולם שומעים ומקבלים, מקשיבים ומבינים. הקיום הראוי של הפצת התורה והאמונה הוא כאשר הדברים נוגעים למושפע-המקבל עד שהוא עצמו מתעורר וקורא בשם ה'.

אברהם אבינו הוא השליח הראשון, החל מהציווי "לך לך". ההלכה אומרת "שליח עושה שליח", הוא מדביק בשליחות שלו את כל מי שהוא פוגש עד שכולם קוראים בשם ה'.

פרשת וירא יום שישי - להקריא

"וַיִּטַע אָשֶׁל בְּכַאֲר שָׁבַע וַיִּקְרָא שְׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם". על כך דרש ריש לקיש: "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקדוש ברוך הוא בפה כל עובר ושב. כיצד? לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו. אמר להם, וכי משלי אכלתם? משל אלוהי עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם".

אברהם מלמד ומפרסם את האמונה לכולם, מלמד להכיר את "ה' אל עולם" – לא רק שהוא האלהים השולט על העולם אלא שכל מציאות

